

GŁOS

KATOLICKI VOIX CATHOLIQUE

Nr 17/2011 (2408) Rok LII 24.4–1.5.2011

Zmartwychwstał
jak zapowiedział

1 maja

Beatyfikacja **Sługi Bożego**

Jana Pawła II,

którego pomnik, autorstwa
Zouraba Tsereteli miałby
stać, staraniem Polskiej
Misji Katolickiej we Francji,
przy Katedrze Notre Dame
w Paryżu.

TYGODNIK POLSKI ZA GRANICĄ
HEBDOMADAIRE DE L'EMIGRATION POLONAISE

1,55 €

PRZED BEATYFIKACJĄ ks. Tomasz Jaklewicz

O Człowieku radosnym

fot. R. Szczerba

Do historii przeszła Jego pogoda ducha, humor, uśmiech, radość życia, narty, ki jaki, górskie wędrówki... Człowiek jest stworzony do radości, nie do smutku. Tęgo także nas uczył.

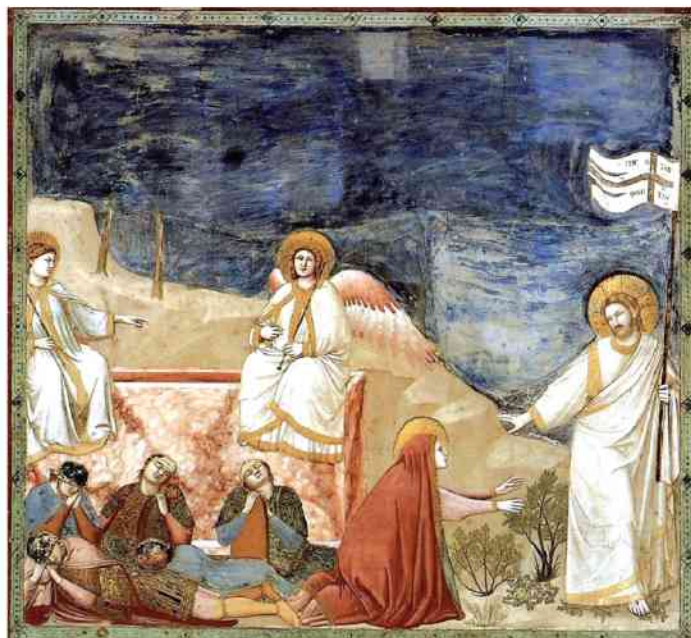
Koleczy ze studiów polonistycznych przybili mu na drzwiach pokoju w bursie akademickiej wizytówkę: „Karol Wojtyła – początku święty”. Został Ojcem Świętym i świętym człowiekiem. W jego twarzy, w jego oczach obecny był zawsze błysk radości, czasami wręcz figlarny. Poczucie humoru, skłonność do żartobliwych komentarzy, także pod własnym adresem... To było coś więcej niż tylko cecha charakteru i inteligencji. Ta radość musiała pochodzić z góry. Nie tracił jej bowiem nawet w trudnych sytuacjach. Laską, którą się postugiwał, wymachiwał czasami jak Charlie Chaplin, ku radości młodzieży i przerażeniu swojego otoczenia. Kiedy w klinice Gemelli zdecydowano się na tracheotomię (wprowadzenie rurki do tchawicy), lekarze poinformowali papieża, że to „taki mały zabieg”. „Mały? Zależy dla kogo” – odpowiedział.

1. Człowiek: pogoda ducha

Anegdot z jego życia nie brakuje. Zwłaszcza te z dzieciństwa obrastają legendą. To normalne u świętych. Lolek Wojtyła przyjaźnił się z Jurkiem Klugerem, żydowskim rówieśnikiem w Wadowiu. Razem grali w piłkę, pływali w Skawie, urządzali wycieczki. Karol ponoć pomógł swojemu najlepszemu koledze na maturze z łaciny, pozwalając mu ściągnąć tłumaczenie. Podczas wizyty w Wadowicach w 1999 r. papież zaimprovizował wspomnienia z lat swojej młodości. Niezwykły dialog uśmiechniętego papieża ze swoimi rodakami pokazuje być może najpiękniej tę cechę: radość życia płynącą z wdzięczności. Jan Paweł mówił: „Tu, w tym mieście, w Wadowicach, wszystko się zaczęło. I życie się zaczęło, i szkoła się zaczęła, i studia się zaczęły, i teatr się zaczął, i kapłaństwo się zaczęło. To jest łatwiej wyśpiewać, niż wykonać... A w tamtym domu mieszkał Jurek Kluger. A tam była cukiernia. Po maturze chodziliśmy na kremówki. Że myśmy to wszystko wytrzymali, te kremówki po maturze... Wszystkiego się nie da wymienić, pamiętać i tak dość dużo pamiętam. Bo się porządnie uczyłem w szkole. Jeszcze się uczyłem łaciny, jeszcze się uczyłem greki. Wy wiecie co to jest? Coś wspaniałego... Kiedy byliśmy w piątej gimnazjalnej, graliśmy »Antygonę« Sofoklesa. Antyгона – Halina, Ismena – Kazia, mój Boże. A ja grąłem Hajmona. »O ukochana siostrzo ma Ismeno, czy ty nie widzisz, że z kłesk Edypowych żadnej na świecie los nam nie oszczędza?«. Pamiętam do dziś. A wy jeszcze gracie teraz, macie teatr amatorski w »Sokolek? Tam to było świetnie.

W 1995 roku w Manili odbywał się Światowy Dzień Młodości. Podczas utrzymanego w żartobliwym tonie dialogu Jan Paweł usłyszał skandowane zdrobnienie swojego imienia „Lolek, Lolek”. Zwrócił młodzieży uwagę, że brzmi ono niepoważnie.

ciąg dalszy na str. 8...

Giotto – Zmartwychwstanie

Gdyby Chrystus nie zmartwychwstał...

Słowo na Wielkanoc Ks. inf. Stanisława Jeża, Rektora Polskiej Misji Katolickiej we Francji

Drodzy Rodacy !

Nadchodząca uroczystość Zmartwychwstania Pańskiego to największa uroczystość. Wspominamy, rozważamy, wyznajemy, a przede wszystkim – poprzez misterium liturgii – uczestniczymy w największym wydarzeniu, jakie miało miejsce w historii świata – w powstaniu ze śmierci Jezusa z Nazaretu. I to jest zasadnicza prawda naszej wiary. Gdyby Chrystus nie zmartwychwstał wszystko inne – nasze modlitwy, zachowanie moralnych nakazów, całe życie Kościoła – nie miałyby sensu. Prawda o zmartwychwstaniu Chrystusa jest światłem, w którym winniśmy postregać całe nasze życie – wszystko, co myślimy, czynimy i czego pragniemy.

Ewangelia ze święta Zmartwychwstania pokazuje nam kochającą Jezusa Magdalenę i biegnących do grobu Jezusa Piotra i Jana. My, wiemy, co się później działo. Później będzie się Jezus pokazywał swoim uczniom przemieniony, uwielbiony, zmartwychwstały. Najpierw zaskakiwał nagłym pojawieniem się, a potem wyzwał w uczniach ogromną radość, uniesienie, szczęście. My tego nawet nie potrafimy sobie wyobrazić.

Ale za jedno możemy już teraz dziękować Jezusowi: za zmartwychwstanie naszej duszy, za uzdrowienie sumienia, za odwalenie z niego ciężkiego kamienia grzechów, za przywróconą radość, po wielkanocnej spowiedzi, za duchowe zmartwychwstanie.

Obchodzimy uroczystości wielkanocne w Roku Jubileuszu PMK we Francji. Rozpoczęliśmy ten rok uroczystą Mszą św. w katedrze Notre Dame, pod przewodnictwem kardynała André Vingt-Trois, Prymasa Polski, wielu Biskupów, Księży i zaproszonych Gości przy udziale naszych Rodaków. Niech ten Rok będzie dziękczynieniem Bogu za tyle lat Jego opieki nad naszą Misją.

W perspektywie bliskiej już beatyfikacji Jana Pawła II, razem z nim chcemy przeżywać Tajemnicę Krzyża i Zmartwychwstania naszego Pana Jezusa Chrystusa. Przywołujemy Jego słowa, aby tchnęły w nas nadzieję płynącą z tajemnicy spotkania ze Zmartwychwstałym: „Chrystus Zmartwychwstał! Niech radość tego dnia stale towarzyszy wszystkim! Niech opromienia wszelkie niepokoje i stanie się źródłem prawdziwego szczęścia. Bądźcie naprawdę świadkami Zmartwychwstania Chrystusa w dzisiaj →

Telegram ze... święconym

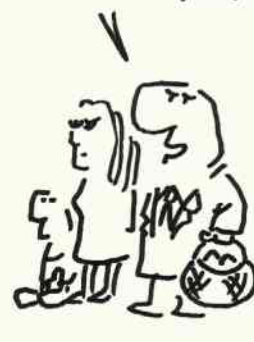

Pisanki już pomalowane, babki i mazurki pieczone, narwet pokuta jakoś „zaliczona”. I w po. przątarzym (w każdym tego słowa znaczeniu) domu zaczyna nareszcie pachnieć nie tylko czystością, ale i... rzeźuchą, i tą prawdziwą, transcendentną wręcz radością. Bo podnieśliśmy się w końcu ze swoich grzechów i grzeszków – niły na naszą miarę szczytych, a w wierę jących jakby dotknęli. Bo umiesiliśmy się z utru pień i z różnych paaków także. Bo „zmarły chwałiliśmy” wreszcie do bar-

dziu człowieka, jk pszości. Może potrwa to tylko mgnienie, zanim znów przyniotą nas jutro czy w piątek nowe codzienności i stare wały. Ale teraz możemy się cieszyć i z i fr.ym sercem za fr.ym, y za chwilę, za parę godzin do grobu, do pustego Grobu... By zarwolać – Nie ma Go tu, Zmarły chwałi! Ale zanim już podzielim się przy wielkanocnym stole tą radością i świętecznymi zyczeniami, i karwałkiem jk, paki je jeszcze w po. piechu star, i wiklinor i koszyk, ten przywieziony kiedyś, razem z tęsknotami i traćy, jami z Polski... Więc u fycham sól, chleb, pisanki, baranka z chorągiewką, l y pokr pione święconą wodą stały się wielkanocne i uświęcone. I gorączkowo – jak to w Wielką Sobotę – zastanawiam się wciąż, co l y tu jeszcze, co jeszcze dolożyć... I nagle uświadamiam sobie, że przecież nie tylko o tę kromkę chleba tu chodzi, plasterek szynki, czy karwałek jk, ale przede wszystkim o ten cały bagaż doświadczeń, myśli, uczuć, wzlotów i poważeń, które poświęcone i ustawione później na wielkanocnym białym obrusie, obok Baranka, stały się kol. jr.ym karwałkiem m. j. j drogi ku Zmarły chwałi, ku zmarły chwałi.

P.O

– NIE DA SIĘ UKRYĆ, ŻE KOSZYK
JEST ZDECYDOWANIE LZEJSZY
NIŻ W ZESZŁYM ROKU...

UB
ŚWIĘCONÉ

rys. Leszek Biernacki

Z SATYRYCZNEJ TEKI L.B.

W NUMERZE MIĘDZY INNYMI:

- | Błogostawieni, którzy nie widzieli, a uwierzyli! – str. 5
- | Najważniejsze Święto – str. 6
- | Myśli uczesane – str. 9
- | Kiedy z Wawelu odzywa się „Zygmunt”? – str. 10
- | Bienheureux Jean-Paul II – str. 13
- | Wielkanoc i... coś o niej! – str. 15

Radosna wieść, że Pan Zmartwychwstał

Słowo na Wielkanoc Ks. bp Wojciecha Polaka, Delegata Konferencji Episkopatu Polski ds. Polonii

Wy się nie bójcie! Gdyż wiem, że szukacie Jezusa Ukrzyżowanego. Nie ma Go tu, bo zmartwychwstał (...). A iście szybko i powiedzcie Jego uczniom: powstał z martwych (por. Mt 28,5-7).

Radosna wieść, że Pan zmartwychwstał, opowiadana uczniom Jezusa przez kobiety, które przyszyły po upływie szabatu, o świcie do grobu, zmieniła bieg historii. Czcigodny Sługa Boży Jan Paweł II w jednej ze swych homilii paschalnych przypomina nam, że ta zdumiewająca wiadomość, od tamtej pory nieprzerwanie przekazywana jest z pokolenia na pokolenie.

W tańcu tych pokoleń stajemy dziś także my, Polacy rozsiani po różnych zakątkach świata. Wszędzie tam, gdzie jesteśmy, gdzie żyjemy i pracujemy, gdzie radujemy się i cierpimy, gdzie żyjemy w pełni nadziei na przyszłość, gdzie tęsknimy za tymi, którzy są w naszej Ojczyźnie, tam dociera dziś radosny głos wielkanocnego orędzia. *Exultet!*

Radujcie się! Pierwszym słowem wyśpiewanym w tę Świętą Noc, Noc Zmartwychwstania Pańskiego, jest właśnie wezwanie do radości. Radość tej nocy – mówił nam Jan Paweł II – jest większa od załęknienia niewiast jerozolimskich. Jest to radość z przewyciężenia śmierci i grzechu. Jest to więc radość, której źródłem jest On, Zmartwychwstały i Żywy, wieczna i niegasnąca nadzieja każdego człowieka, w tym życiu i po śmierci. Jest to radość, której źródłem jest zwycięstwo Chrystusa nad śmiercią. Z radością więc śpiewamy, że rozerwały grobu pęta, męka święta i Jego zmartwychwstanie, alleluja! Radujemy się więc w te dni – jak nam jeszcze przypominał Sługa Boży Jan Paweł II – bo w Chrystusie życie jest potężniejsze od śmierci, a zbawienie potężniejsze od grzechu.

Ta wielkanocna radość usuwa lęk i strach. Uwalnia od smutku i rozpacz. Pozwala dostrzec z niewzruszoną pewno-

Giotto – Pusty Grób

ścią, że życie ludzkie nie kończy się grobem, ale otwarte jest na wieczność. Jedność – komunika – z Bogiem jest bowiem życiem.

ciąg dalszy na str. 12

→ szym świecie poprzez waszą silną wiarę i wasze szlachetne zaangażowanie w autentycznym przeżywaniu chrześcijaństwa”. Niech to będą i moje życzenia dla wszystkich naszych Rodaków.

Pragnę was zaprosić na wspólne przeżywanie uroczystości beatyfikacyjnej Jana Pawła II do La Ferte sous Jouarre na dzień 1 maja 2011 r. Spotkanie to rozpoczyna się o godz. 9.30. W planie jest transmisja Mszy św. beatyfikacyjnej, Msza św. ku czci Miłosierdzia Bożego w intencji dziękczynienia za beatyfikację Ojca św. Jana Pawła II. Jest również możliwość posittku.

Drodzy Rodacy! Chrystus zmartwychwstał. Prawdziwie zmartwychwstał! Tak pozdrawiają się Bracia i Siostry na Wschodzie. Nie wstydzmy się tych słów! Nie wstydzmy się tej radości. Jezus jest Panem. Jest Panem zmartwychwstałym. □

fol. W.Łaski / EastNews

LITURGIA SŁOWA

Uroczystość

Zmartwychwstania Pańskiego

PIERWSZE CZYTANIE

Dz. 10, 34a.37-43

Czytanie z *Dziejów Apostolskich*

Gdy Piotr przybył do domu centuriona w Cezarei, przemówił: „Wiecie, co się działo w całej Judei, począwszy od Galilei, po chrzcie, który głosił Jan. Znaście sprawę Jezusa z Nazaretu, którego Bóg namaścił Duchem Świętym i mocą. Dlatego że Bóg był z Nim, przeszedł On dobrze czyniąc i uzdrawiając wszystkich, którzy byli pod władzą diabła. A my jesteśmy świadkami wszystkiego, co zdziałał w ziemi żydowskiej i w Jerozolimie. Jego to zabili, zawiesiwszy na drzewie. Bóg wskrzesił Go trzeciego dnia i pozwolił Mu ukazać się nie całemu ludowi, ale nam, wybranym uprzednio przez Boga na świadków, którzyśmy z Nim jedli i pili po Jego zmartwychwstaniu. On nam rozkazał ogłosić ludowi i dać świadectwo, że Bóg ustanowił Go sędzią żywych i umarłych. Wszyscy prorocy świadczą o tym, że każdy, kto w Niego wierzy, w Jego imię otrzymuje odpuszczenie grzechów”.

DRUGIE CZYTANIE

Kol 3, 1-4

Czytanie z *Listu św. Pawła Apostoła do Kolosan*

Bracia: Jeśliście razem z Chrystusem powstałi z martwych, szukajcie tego, co w górze, gdzie przebywa Chrystus zasiadając po prawicy Boga. Dążcie do tego, co w górze, nie do tego, co na ziemi. Umarliście, bowiem i wasze życie ukryte jest z Chry-

stusem w Bogu. Gdy się ukaże Chrystus, nasze życie, wtedy i wy razem z Nim ukazecie się w chwale.

EWANGELIA

J 20,1-9

Słowa Ewangelii wg św. Jana

Pierwszego dnia po szabacie, wczesnym rankiem, gdy jeszcze było ciemno, Maria Magdalena udała się do grobu i zobaczyła kamień odsunięty od grobu. Pobiegła, więc i przybyła do Szymona Piotra i do drugiego ucznia, którego Jezus miłował, i rzekła do nich: „Zabrano Pana z grobu i nie wiemy, gdzie Go położono”. Wszedł, więc Piotr i ów drugi uczeń i szli do grobu. Biegli oni obydwoj razem, lecz ów drugi uczeń wyprzedził Piotra i przybył pierwszy do grobu. A kiedy się nachylił, zobaczył leżące płótna, jednakże nie wszedł do środka. Nadszedł potem także Szymon Piotr, idący za nim. Wszedł on do wnętrza grobu i ujrzał leżące płótna oraz chustę, która była na Jego głowie, leżącą nie razem z płótnami, ale oddzielnie zwiniętą na jednym miejscu. Wtedy wszedł do wnętrza także i ów drugi uczeń, który przybył pierwszy do grobu. Ujrzał i uwierzył. Dotąd, bowiem nie rozumieli jeszcze Pisma, które mówi, że On ma powstać z martwych. □

Bellini – Zmartwychwstanie

Niedziela
Miłosierdzia Bożego

PIERWSZE CZYTANIE

Dz 2,42-47

Czytanie z *Dziejów Apostolskich*

Bracia trwali w nauce Apostołów i we wspólnocie, w łamaniu chleba i w modlitwie. Bojaźń ogarniała każdego, gdyż Apostołowie czynili wiele znaków i cudów. Ci wszyscy, co uwierzyli, przebywali razem i wszystko mieli wspólne. Sprzedawali majątki i dobra i rozdzielali je każdemu według potrzeby. Codziennie trwali jednomyślnie w świątyni, a łamiąc chleb po domach, przyjmowali positek z radością i prostotą serca. Wielbili Boga, a cały lud odnosił się do nich życzliwie. Pan zaś przyniżał im tych, którzy dostępowali zbawienia.

DRUGIE CZYTANIE

1 P 1,3-9

Czytanie z *Pierwszego Listu św. Piotra Apostoła*

Niech będzie błogosławiony Bóg i Ojciec Pana naszego, Jezusa Chrystusa. On w swoim wielkim miłosierdziu przez powstanie z martwych Jezusa Chrystusa na nowo zrodził nas do żywej nadziei: do dziedzictwa niezniszczalnego i niepokalanego, i niewiedzącego, które jest zachowane dla was w niebie. Wy, bowiem jesteście przez wiarę strzeżeni mocą Bożą do zbawienia, gotowego na to, aby się objawić w czasie ostatecznym. Dlatego radujcie się, choć teraz musicie doznać trochę smutku przez różnorodne doświadczenia. Przez to wartość waszej wiary okaże się o wiele cenniejsza od zniszczalnego złota, które przecież próbuje się w ogniu, na stawę, chwałę i cześć przy objawieniu Jezusa Chrystusa. Wy, choć nie widzieliście Go, miłujecie Go. Teraz wierzycie w Niego, chociaż nie widzieliście. Natomiast wierząc, ucieszyście się radością niewymowną i pełną chwały wtedy, gdy osiągniecie cel waszej wiary: zbawienie dusz.

EWANGELIA

J 20,19-31

Słowa Ewangelii wg św. Jana

Było to wieczorem owego pierwszego dnia tygodnia. Tam, gdzie przebywali uczniowie, drzwi były zamknięte z obawy przed Żydami. Jezus wszedł, stanął pośrodku i rzekł do nich: „Pokój wam!”. A to powiedziawszy, pokazał im ręce i bok. Uradowali się, zatem uczniowie, ujrawszy Pana. A Jezus znowu rzekł do nich: „Pokój wam! Jak Ojciec Mnie posłał, tak i Ja was posyłam”. Po tych słowach tchnął na nich i powiedział im: „Weźmijcie Ducha Świętego! Którym odpuszczacie grzechy, są im odpuszczone, a którym zatrzymacie, są im zatrzymane”. Ale Tomasz, jeden z Dwunastu, zwany Didymos, nie był razem z nimi, kiedy przyszedł Jezus. Inni, więc uczniowie mówili do niego: „Widzieliśmy Pana!”. Ale on rzekł do nich: „Jeżeli na rękach Jego nie zobaczę śladu gwoździ i nie włożę palca mego w miejsce gwoździ, i nie włożę ręki mojej do boku Jego, nie uwierzę”. A po ośmiu dniach, kiedy uczniowie Jego byli znowu wewnątrz domu i Tomasz z nimi, Jezus przyszedł mimo drzwi zamkniętych, stanął pośrodku i rzekł: „Pokój wam!”. Następnie rzekł do Tomasa: „Podnieś tutaj swój palec i zobacz moje ręce. Podnieś rękę i włoż ją do mego boku, i nie bądź niedowiarkiem, lecz wierzącym”. Tomasz Mu odpowiedział: „Pan mój i Bóg mój!”. Powiedział mu Jezus: „Uwierzyłeś, bo Mnie ujrzawszy; błogosławieni, którzy nie widzieli, a uwierzyli”. I wiele innych znaków, których nie zapisano w tej księdze, uczynił Jezus wobec uczniów. Te zaś zapisano, abyście wierzyli, że Jezus jest Mesjaszem, Synem Bożym, i abyście wierząc, mieli życie w imię Jego. □

Błogosławieni, którzy nie widzieli, a uwierzyli!

Chrystus Zmartwychwstał, prawdziwie zmartwychwstał! Tak pozdrowić ją się uznawcy Jezusa w Zmartwychwstanie Pańskie – w ni większe święto chrześcijan. W to święto życia i nadziei ze szczególną mocą uznajemy, że Jezus powstał z martwych, że żyje. A to uznanie cpiemy na świadectwie Marii Magdaleny, Jana i Piotra oraz innych świadków tego ni większego cudu w dziejach świata.

Chrystus Zmartwychwstał...!

Gdy te słowa mamy na ustach, pytamy o naszą wiarę. Przecież nie byliśmy bezpośrednimi świadkami zmartwychwstania Jezusa. Więc mamy prawo pytać o wiarygodność tej prawdy, która leży u fundamentów naszej wiary. Sięgamy zatem do Ewangelii, do relacji świadków tego wydarzenia. A oni nam mówią, że Jezus żyje, bo widzieli Jego pusty grób, całun i chusty (por. J 20,1-9) i uwierzyli w to, co im mówił anioł: *Nie ma Go tu, bo zmartwychwstał, jak zapowiedział* (Mt 28,6a).

Wolno mieć w życiu wątpliwości; trzeba zadawać pytania. Gdy jednak stajemy przy pustym grobie Jezusa, nie wolno już wątpić. Trzeba uwierzyć, że On naprawdę żyje. Gdy będziemy mieli taką wiarę, to wtedy inaczej popatrzymy na nasze troski, na cierpienie, na krzyż, na trud nauki i pracy; inaczej spojrzymy na śmierć człowieka i na to, co po niej będzie. To wszystko w cudzie zmartwychwstania Jezusa stanie się zrozumiałe i jasne.

Ja jestem zmartwychwstaniem i życiem! – wota Jezus (J 11,25). W tych właśnie słowach znajdujemy klucz do wszystkich naszych tajemnic i pytań. Trzeba więc stanąć przy Jego pustym grobie i uwie-

rzyć. Tam jest fundament naszej wiary. Panie, uczyć się wiary, że poza tym, co widzimy, istnieje jeszcze inna rzeczywistość, której nie możemy teraz oglądać oczyma ciała. Chcemy wierzyć, że jest życie, które zmienia się, ale się nie kończy.

Ale jaka jest naprawdę moja wiara?

Są tacy, którzy mówią, że wierzą, ale wątpią w zmartwychwstanie. A Jezus wota: *Błogosławieni, którzy nie widzieli, a uwierzyli* (J 20,29b).

Są tacy, którzy mówią, że wierzą, lecz nie akceptują nauki Bożej i kościelnej o ochronie każdego życia, od naturalnego poczęcia, aż do naturalnej śmierci. A Chrystus uczy: *Nie zabijaj!* (Mt 19,18).

Są tacy, którzy mówią, że wierzą, a kwestionują sakramentalny związek mężczyzny i kobiety oraz jego nierozzerwalność. A Jezus uczy: *Co więc Bóg złączył, niech człowiek nie rozdziela* (Mt 19,6).

Tak! Drodzy Siostry i Bracia! Zmartwychwstanie Jezusa niepokoi wierzących i niewierzących, gorliwych i obojętnych w wierze.

– A może jednak jest wieczność? Może nie warto ryzykować? Może lepiej wierzyć i w ten sposób <ubezpieczyć się> na wieczność?

W „Wyznaniu wiary” mówimy: „Trzeciego dnia zmartwychwstał... Wierzę w ciała zmartwychwstanie... i w żywot wieczny”.

Wierzymy i pytamy. I tak będzie do końca naszych dni. Będziemy ciągle powracać do Ewangelii i szukać dowodów na zmartwychwstanie; będziemy na nowo rozpoznawać znaki, które mu towarzyszyły: pusty grób Jezusa, całun i chusty, świadectwo świadków i ukazywanie się Jezusa uczniom. Ale to tylko znaki. O tym, czym jest zmartwychwstanie, dowiemy się wtedy, gdy go doświadczymy w sobie. A to się stanie dopiero po tamtej stronie życia. Teraz tę tajemnicę poznajemy przez wiarę. Tam wiara stanie się spełnieniem.

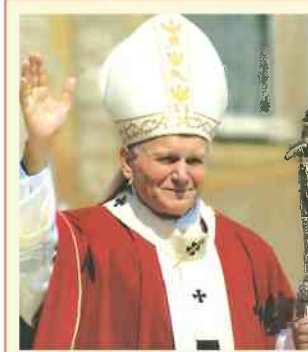
Ale jak będzie wyglądać nasze zmartwychwstanie? Czy nasze ciało będzie takie jak

teraz; czy będzie przemienione; czy będzie ciałem duchowym, o którym mówi św. Paweł Apostoł? (por. 1 Kor 15,44). Na pewno nie będzie ono takie jak teraz, bo jak połączyć ducha z materią, by to nowe ciało stało się duchowe? Czy przy zmartwychwstaniu człowieka Bóg będzie się <trudził> i zbierał cząsteczki ciała ludzkiego, które są z prochu ziemi? Cudu przywrócenia człowieka do życia dokona On w sposób doskonalszy, a jego ciało uczyni takim, które nie będzie podlegać słabości, cierpieniu i przemijaniu. Gdy więc św. Paweł mówi o <ciele duchowym>, to nie pojmuje go na sposób fizyczny. Więc jak? Tu właśnie tkwi tajemnica zmartwychwstania. Jeśli wierzymy, że Jezus zmartwychwstał, to i my zmartwychwstaniami. I to właśnie będzie ów niepojęty cud wielkiej cielesno-duchowej nowości. Więc nie trzeba się lekać, że nasze ciało z upływem lat starzeje się i cierpi; nie trzeba się przerażać widokiem ciała zniszczonego chorobą; nie trzeba się martwić tym, w jaki sposób Bóg zbierze prochy tych, których ciała spalono w krematoriach i rozrzucono po ziemi. Jeśli Bóg stworzył człowieka i dał mu część swego Ducha, to ma także moc przywrócić go do życia. I to jest najważniejsze!

Nasza wyobraźnia nie sięga daleko. Niech nam wystarczy ta, którą mieli świadkowie zmartwychwstania Jezusa. Niech nam wystarczy ich świadectwo. A jest ono niezwykle skromne i dyskretne, a zarazem przeniknięte głęboką wiarą i nadzieją, że życie ludzkie nie zamyka się w granicach doczesności, lecz wybiega w wieczność; że daje nam je Jezus zmartwychwstały, w nagrodę za wiarę i szlachetne życie. Uczynimy więc dewizą naszego życia słowa św. Pawła Apostoła: *Dążcie do tego, co w górze, nie do tego, co na ziemi. Umarliście bowiem i wasze życie ukryte jest w Chrystusie w Bogu. Gdy się ukaże Chrystus, nasze życie, wtedy i wy razem z Nim ukazecie się w chwale* (Kol, 3,2-4).

Biskup Mariusz Leszczyński

Zaproszenie do La Ferte - Uroczystość Beatyfikacji Jana Pawła II - niedziela 1 maja

PRZEŻYJMY TO WSPÓLNIE W OŚRODKU PMK LA FERTÉ SOUS JOUARRE

Program: **godz. 9.30** - Godzinki ku czci NMP; **godz. 10.00** - Transmisja Mszy św. Beatyfikacyjnej z Rzymu (sala konferencyjna); **godz. 13.00** - czas posiłku (do wykorzystania z odpłatnego obiadu przygotowanego przez Dom Rekolekcyjny, lub we własnym zakresie, w postaci pikniku w parku); **godz. 14.30** - Koronka do Miłosierdzia Bożego; **godz. 15.00** - Uroczysta Msza św. ku czci Miłosierdzia Bożego w intencji dziękczynnej za beatyfikację Jana

Pawła II. Mszy św. przewodniczy ks. inf. Stanisław Jez Rektor PMK w Francji; **godz. 16.15** - Nabożeństwo Majowe (w zależności od pogody - w parku lub w kaplicy).

Uwaga! ze względów organizacyjnych zgłoszenia są obowiązkowe!

KONTAKT: Sekretariat Domu Rekolekcyjnego w La Ferte sous Jouarre 31, rue d'Hugny 77260 La Ferte sous Jouarre. tel/fax 01 60 22 03 76. e-mail: pmk.laferte@free.fr
Organizacja - PMK Francja oraz l'Association Concorde

Najważniejsze Święto

Marek Brzeziński

To najstarsze i najważniejsze święto chrześcijan. To przecież wtedy Zmartwychwstał Pan, Zbawiciel, Jezus Chrystus. Bez tego Wielkiego Wydarzenia nie byłibyśmy uwolnieni od grzechu. Nie mielibyśmy szansy na lepsze jutro, już tam, po drugiej stronie ziemskiego zwierciadła.

Nie wystarczyło, że Dzieciątko się narodziło, Ono musiało dorosnąć, dojrzeć, pozostawić po sobie Słowo i umrzeć na Krzyżu dla naszego Zbawienia. To także każe nieco inaczej spojrzeć na postać Judasza, bo przecież, gdyby nie on, żądny garści srebrników, to by się nie spełniło proroctwo i przestanie. A może znalazłby się inny Judasz? Wszak to sam Bóg Wszechmogący zaplanował. W każdym bądź razie Wielkanoc jest najważniejszym Świętem dla chrześcijan. Tymczasem w rozmowach, jakie prowadzimy przeżywa się inny motyw – „uwielbiam święta Bożego Narodzenia” i dalej „dla mnie to najbardziej rodzinne święta w roku”. Biję się w piersi, bo to nie tak, że źdźbło widzę w oku bliźniego a belki we własnym nie dostrzegam. Biję się w piersi i wyznaję, że jestem pierwszym z tych, który tak mówi i myśli. Nie można, zatem nie zadać pytania o to, dlaczego tak się dzieje. W czym tkwią przyczyny tego przekładania Narodzin nad Zmartwychwstanie,

odwrócenia do góry nogami hierarchii i porządku zdarzeń, co do ich ważności? Podejrzewam, że przyczyna bierze swoje korzenie w dzieciństwie. Choinka i prezenty, święty Mikołaj i Gwiazdka. Łatwiej też jest się takiemu kilkuletniowi utożsamiać z matym „bebusiem w żłobku”, niż z dorosłym człowiekiem umierającym w męczarni na Krzyżu. Mimo, że to nie tylko człowiek, ale Syn Boży, który „stał się człowiekiem”, to jednak krew spływająca po dłoniach przebitych gwoździemi, przerażenie bólem i cierpieniem, jakiego doznał Chrystus, ta korona z cierni, a przecież nie raz się gotą tydką wpadło w pokrzywy czy w osty, to „się wie, jak to ktuje”, to wszystko sprawia, że Męka Pańska przestania wymiar Zmartwychwstania, dla mojego dziecięcego rozumu niepojęty, trudny do zrozumienia. Więcej jest przerażenia męczarnią niż radością ze Zmartwychwstania. Natomiast w czasie Bożego Narodzenia uśmiech jest wszędzie. Radość z przyjścia na świat Dzieciątka, osiołki, Trzej Królowie, prezenty pod pachnącą choinką. Wielkanocy nie rozjaśni nawet złoty kuperek kurczaczka. Biel śniegu ma więcej powabu niż biel baranka. Do tego pogoda i kalendarz. Boże Narodzenie wiadomo, kiedy jest – 24 – Wigilia, 25 i 26 są Święta. A Wielkanoc? Raz w marcu, innym razem niemal w

Z KRAJU

- W 1 rocznicę katastrofy smoleńskiej Prezydent Komorowski przemawiał na Powązkach, a Prezes Jarosław Kaczyński – do tłumów na Krakowskim Przedmieściu. Marta Kaczyńska, córka zmarłej pary prezydenckiej, była w Krakowie na Wawelu. Uroczystości upamiętniające ofiary odbywały się w całym kraju i w skupiskach polonijnych.
- W warszawskiej archikatedrze św. Jana Chrzciciela odprawiono Mszę św. w intencji ofiar katastrofy smoleńskiej. Uczestniczyły w niej rodziny i przedstawiciele władz państwowych.
- Służby porządkowe uniemożliwiły postom Prawa i Sprawiedliwości wspólne składanie wieńców i zniczy przed Pałacem Prezydenckim. Dwie postanki zostały nawet poturbowane. Prezydent Warszawy Gronkiewicz-Waltz otoczyła pałac barierkami. Strażnicy miejscy popychali kobiety broniące wieńców i ostatecznie zniszczyli krzyż ułożony z kwiatów.
- Rodziny ofiar katastrofy smoleńskiej nie mają statusu pokrzywdzonych w śledztwie dotyczącym wątku organizacji lotów do Smoleńska 7 i 10 kwietnia ur. Prokuratorzy, którzy prowadzą dopiero od niedawna wydzielony z głównego śledztwa cywilny wątek organizacji lotów uważają, że obecnie „nie można mówić o bezpośrednim przełożeniu działań organizacyjnych na zaistnienie katastrofy” – dlatego bliscy ofiar nie mogą otrzymać statusu pokrzywdzonych w sprawie.
- Premier Tusk spotkał się z przebywającym w Polsce premierem Grecji Papandreu. Rozmawiano m.in. o polskiej prezydencji w UE.
- Premier Tusk złożył wizytę w Austrii. Z kanclerzem Faymannem rozmawiał o priorytetach polskiej prezydencji, otwarciu austriackiego rynku pracy, kryzysie gospodarczym oraz polityce energetycznej.
- Z roboczą wizytą w Warszawie przebywał premier Malty Gonzi.
- Prezydent Komorowski przybył do Smoleńska, by uczcić pamięć ofiar katastrofy smoleńskiej i zbrodni katyńskiej. Przed planowanym spotkaniem prezydentów Polski i Rosji kontrowersje wywołała zamiana przez Rosjan tablicy na kamieniu upamiętniającym katastrofę polskiego samolotu. Zniknął z niej m.in. napis przypominający cel wizyty Prezydenta Kaczyńskiego w Katyniu.
- W Muzeum Powstania Warszawskiego odsonięta została tablica ku czci Lecha Kaczyńskiego – inicjatora i twórcy tej placówki.
- Związek Niemieckich Stowarzyszeń Społeczno-kulturalnych w Polsce złożył w prokuraturze w Opolu zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa przez prezesa pis Jarosława Kaczyńskiego. Wniosek dotyczy jego wypowiedzi o tym, że „twierdzenie, iż istnieje naród śląski my rzeczywiście traktujemy jako zakamuflowaną opcję niemiecką”.
- Minister obrony Klich zapowiedział, że pozwie do sądu Edmunda Klicha za jego słowa o naciśkach wywieranych w trakcie badania katastrofy smoleńskiej.
- Były lider nsz „Solidarność” Śniadek zapowiedział, że będzie kandydował do Sejmu z list Prawa i Sprawiedliwości w okręgu gdyńsko-stupskim.
- Urząd do Spraw Cudzoziemców planuje zmniejszenie w Polsce liczby ośrodków dla cudzoziemców z 13 do 10. Jest to spowodowane spadkiem liczby osób ubiegających się o status uchodźcy.
- Prokuratura Okręgowa w Warszawie umorzyła postępowanie, które miało wyjaśnić czy doszło do przestępstwa w trakcie prac nad ustawą hazardową. Były szef cba Mariusz Kamiński uważa, że decyzja o umorzeniu śledztwa jest kompromitująca.
- Portal Wprost24.pl usunął wywiad, w którym gen. Petelicki zarzucił rządowi odpowiedzialność za doprowadzenie do katastrofy smoleńskiej.
- Filip Rdeśński, były prezes Radia Merkury Poznań został zatrzymany kilka godzin po zakończeniu manifestacji pod ambasadą rosyjską w Warszawie i usłyszał zarzut popełnienia wykroczenia (podczas demonstracji spalił kukłę Putina). Kilka minut po północy Rdeśński został zwolniony, a po jego wypuszczeniu demonstranci wolałi – „Putin spalił się ze wstydu”.
- Elektroniczne dowody osobiste mają zostać wprowadzone 1 stycznia 2013, a nie jak zakładano od połowy 2011 r. Przesunięcie terminu mswia tłumaczy m.in. przedłużającym się postępowaniem przetargowym.
- 40% ankietowanych dyrektorów szpitali publicznych jest zdania, że sytuacja finansowa ich placówek jest zła.
- Były wiceprezydent Warszawy Jacek Z. (SLD, obecnie Lewica) został zatrzymany przez cba w związku ze śledztwem dotyczącym nieprawidłowości przy przetargach na wagony warszawskiego metra.
- Były premier Jan Olszewski przebywa w szpitalu po udarce mózgu.
- Wniosek o ukaranie wicemarszałka Sejmu Niesiołowskiego (PO) złożył w sejmowej Komisji Etyki poseł PiS Rogacki. Powód to wypowiedź Niesiołowskiego w telewizji o postulatcie Marty Kaczyńskiej, by w Warszawie powstał pomnik ofiar katastrofy smoleńskiej. Poseł PO mówił: „Pani Kaczyńska może sobie zakupić parcelę w Warszawie, zdaje się, że ma dość pieniędzy, i wybudować na tej parceli pomnik, jaki chce. I czy chce, mało mnie to obchodzi”.
- Z sondażu Instytutu Badania Opinii Homo Homini wynika, że na PO zagłosowałoby 32,5% ankietowanych, a na PiS 30%. Na SLD chce głosować 15% badanych a na PSL 7,5%.
- Poczta Polska wprowadziła do obiegu znaczek „100. rocznica urodzin ks. kard. Adama Kozłowieckiego”. Kard. Kozłowiecki urodził się 1911 r. W 1929 r. wstąpił do zakonu jezuitów. Na początku wojny został aresztowany przez Gestapo i przebywał w obozach w Oświęcimiu i Dachau. Po wyzwoleniu z obozu udał się na misje do Zambii, gdzie pracował duszpastersko przez 61 lat, jako misjonarz, a następnie pierwszy arcybiskup Lusaki. Troszczył się o budowę kościołów, szkół i szpitali.
- Wizy do Turcji wydawane na granicy tego kraju polskim obywatelom będą ważne przez go a nie, jak dotychczas, 30 dni. □

maju. Pasterka to północ, a Rezurekcja – u jednych wieczorem, u innych w nocy, albo wręcz przed świtem. No i pogoda. W albumie z mojego dzieciństwa, Boże Narodzenie to „puchowy śniegu tren”, to biel, to drzewa ubrane w białe czapy, szyje konarów okręcone śnieżnymi szalami, to sanki i narty. To uśmiech Pani Zimy. Wielkanoc w marcu to buro-szare, podeszłe wodą pola, po których brodzą gawrony, w kwietniu jest często mokro i nieprzytulnie. To wszystko razem tworzy ową „ludzką” układankę święta, w której ginie wymiar religijny, ten olbrzymiej radości, że Pan wprawdzie umarł na Krzyżu, ale Zmartwychwstał. To jest obietnica, to jest optymizm, to jest nadzieja, to jest światło w płataninie tuneli życia. A przecież Wielkanoc też ma swoje domowe, nie tylko religijne i kościelne uroczystości. Stół, inaczej niż wigilijny, ale też pięknie nakryty. Sianka nie ma, ale jest baranek. Nie dzielimy się opłatkiem, ale dzielimy się jajkiem, do tego zawsze na swój sposób upiękaszonym, pracowicie wymalowanym rączką dziecka, albo mamy, taty czy dziadków. I chociaż nie wszędzie tak samo Wielkanoc obchodzimy – na stole i w domu, to jednak fundament jest ten sam – Pan Zmartwychwstał. Francuzi nie pędzą w Wielką Sobotę ze święconką do kościoła, nie mają Jezuska Palmowego, z którym chodziliby od domu do domu po wsi, nie mają śmigusa-dyngusa, ani Siuda Baby. Ale poza uroczystym spotkaniem przy stole, na którym we francuskim domu i w polskim znajduj

się zupełnie inne potrawy, mamy poza religią także obyczaje zaskakująco podobne, chociaż niekonięcznie mające typowo wielkanocny charakter. W niektórych regionach Polski jedni strzelali z karbidu na wiwat, a inni obchodzili „pogrzeb śledzia i popiołu”. Popiół zakopywano za wsią (bo się post skończył), a drewnianego śledzia wieszano z tego samego powodu na drzewie, bo była to potrawa spożywana w czasie poprzedzającym Wielkanoc, w poście. I oto w 1564 roku król Francji Karol IX wydał Edykt z Roussillon, w którym ustanawiał, że rok zaczynać się będzie... 1 stycznia. Monarcha objędział bowiem swoje królestwo i przekonał się, że w każdej diecezji, o innej porze roku, ale zawsze jakoś związanej z nadejściem wiosny, końcem postu i Wielkanocą, rozpoczynano „rok administracyjny” (nie wiem czy pradiadkiem takiego obyczaju nie jest rozpoczynanie roku fiskusa, płacenia podatku, w marcu czy kwietniu).

ciąg dalszy na str. 9...

ZE ŚWIATA

- Prezydenci Polski i Węgier odstonili w Budapeszcie monument upamiętniający zbrodnię katyńską.
- Prezydent USA Obama wydał specjalne oświadczenie odnośnie pierwszej rocznicy katastrofy smoleńskiej – „składam hołd 66 ofiarom Smoleńska. Strata tylu patriotów złamała nam serca. Solidarność Polaków była inspirująca, Polska to jeden z najważniejszych sojuszników”.
- Prezydent RPA powiedział po spotkaniu z Kaddafim, że zaakceptował on przedstawiony przez liderów afrykańskich plan rozejmu. Siły wierne Kaddafiemu ostrzeliwały Misratę pociskami rakietowymi. Libijscy powstańcy plan odrzucili.
- Prezydent Jemenu Salah zgodził się na przekazanie władzy wiceprezydentowi i utworzenie nowego rządu.
- Brygady Ezedina al-Kasama, zbrojne ramię Hamasu, wystąpiły do Izraela z propozycją zawieszenia broni w Gazie.
- Wojsko, policja i uzbrojone przez rząd bojówki zabiły w mieście Baniyas w północno-zachodniej Syrii czterech uczestników demonstracji antyrządowych. Siedemnastu jest rannych.
- Najwyższa Rada Wojskowa rządząca obecnie Egiptem ogłosiła, że wymieni niektórych gubernatorów prowincji mianowanych przez byłego prezydenta Mubaraka.
- Rezydencja dotychczasowego prezydenta Wybrzeża Kości Słoniowej Gbagbo, który nie chciał oddać władzy, została częściowo zniszczona. W akcji brały udział śmigłowce... oenzetowskie i francuskie. Ostatecznie Gbagbo został aresztowany w Abidżanie przez siły rywalu Ouattary przy pomocy wojska francuskiego.
- Na północnym wschodzie Japonii znowu zatrzęsa się ziemia. Tym razem z siłą 7 w skali Richtera. Wydano ostrzeżenie przed tsunami.
- Prezydent USA Obama odwołuje decyzję swojego poprzednika o wycofaniu dwóch z czterech brygad z Europy. Wycofana zostanie ostatecznie tylko jedna.
- Ministrowie finansów UE rozpoczynając na Węgrzech nieformalne posiedzenie, uspokajali, że Portugalia będzie ostatnim krajem eurolandu, który korzysta z pomocy finansowej. Pożyjemy, zobaczymy.
- Lewicowy nacjonalista Humala wygrał pierwszą turę wyborów prezydenckich w Peru. W drugiej turze jego rywalem będzie Pedro Pablo Kuczynski.
- Władze Białorusi spowodowały, że ostatni Dom Polski wierny niezależnemu Związkowi Polaków – ośrodek w Baranowiczach przejęli prorządowi działacze.
- Na stacji metra w Mińsku, na Białorusi, doszło do potężnej eksplozji. 12 osób zginęło, a ponad 100 jest rannych.
- Największy dziennik „Lietuvos Rytas” przeprowadził sondaż wśród swoich internetowych czytelników. Blisko połowa z nich stwierdziła, że szkoły polskie trzeba zamknąć i w ten sposób pokazać, że Wileńszczyzna jest częścią Litwy. Tylko 10% internautów zgodziłoby się na zezwolenie Polakom pisania ich nazwisk po polsku.
- Prymas Czech abp Duka odprawił w Pradze mszę w intencji ofiar ubiegłorocznej katastrofy polskiego Tu-154M pod Smoleńskiem.
- Niech Chrystus umocni wasze serca w przeżywaniu tego bolesnego doświadczenia – mówił Benedykt XVI do Polaków podczas modlitwy Anioł Pański.
- Po katastrofie smoleńskiej Ukraina straciła w Polsce adwokata, przez którego była „bezarunkowo” wspierana w Europie – napisał ukazujący się w Kijowie „Ukraiński Tydzień” (Ukraiński Tydzień).
- Szefowie resortów kultury państw Grupy Wyszehradzkiej (V4) – Czech, Polski, Słowacji oraz Węgier – opowiedzieli się w piątek za utrzymaniem uniijnych programów wsparcia kultury i mediów w kolejnym okresie budżetowym UE.
- Władze Francji zapewniły prezydenta Serbii Tadicia, który złożył wizytę w Paryżu, o swoim poparciu dla starań Belgradu o akcesję do UE.
- Lwowscy radni postanowili, że będą karać właścicieli sklepów i kawiarni, którzy wywieszają rosyjskojęzyczne szyldy.
- Chińskie władze mianowały nowego katolickiego biskupa, zatwierdzonego wcześniej przez Watykan.
- Były prezydent USA Carter w towarzystwie innych byłych przywódców państw, odwiedzi wkrótce Koreę Płn., by rozmawiać tam na temat napięć na Półwyspie Koreańskim i braków w zaopatrzeniu kraju w żywność.
- Niemiecka Bawaria chce przywrócenia w razie potrzeby kontroli na granicy niemiecko-austriackiej, aby powstrzymać napływ do Niemiec tunezyjskich imigrantów.
- Białe dzieci, które teraz stanowią w USA większość, jeszcze w tej dekadzie staną się mniejszością. Ma to nastąpić już w roku 2019.
- 63 pracowników firmy Statoil zostało ewakuowanych z norweskiej platformy wiertniczej Visund. Powodem był wyciek gazu.
- Władze Japonii postanowiły rozszerzyć strefę ewakuacji wokół elektrowni atomowej Fukushima I, poważnie uszkodzonej przez trzęsienie ziemi i tsunami 11 marca.
- Rosyjska Federalna Służba Bezpieczeństwa (FSB) zażądała dostępu do szyfrowanej łączności, jaką zapewniają Skype, Gmail i Hotmail.
- Parlament Ukrainy przychylił się do prośby rządu i poparł ustawę o obniżeniu akcyzy na paliwa, co ma doprowadzić do powstrzymania wzrostu ich cen. Akcyza spadła o 50 euro za tonę.
- Sąd Konstytucyjny Białorusi uznał za sprzeczne z niektórymi normami prawa międzynarodowego postanowienia ustawy o Karcie Polaka.
- Polacy, Rumuni i Litwini produkują w brytyjskiej statystyce przestępczości obcokrajowców z UE. W roku 2010 na ogólną liczbę 27 056 skazanych cudzoziemców, blisko co czwarty (6777) to Polak.
- Zarząd szkół w Toronto postanowił pomóc części uczniów w edukacji i w ramach eksperymentalnego programu płaci tygodniówki za... chodzenie do szkoły. □

O Człowieku radosnym

ciąg dalszy ze str. 2

Młodzi ludzie przestali. „Lecz Jan Paweł II brzmi zbyt poważnie” – ciągnął papież. – „Potrzebujemy czegoś pośrodku. Tak, między nimi był Karol”. Papież roześmiał się, a wtedy zagrział nowy okrzyk: „Karol, Karol!”.

W 1997 r. we Wrocławiu podczas ekumenicznego spotkania papież kichnął w trakcie przemówienia. Zebrani zaczęli bić brawo. Jan Paweł II uśmiechnął się i skomentował: „Okazuje się, że i kichnięcie może mieć sens ekumeniczny”.

Jerzy Stuhr był kiedyś gościem papieża w Rzymie. Jan Paweł zapytał go, nad czym obecnie pracuje. Aktor odpowiedział, że gra w „Dziadach” Mickiewicza. – Jaką rolę? – zapytał Jan Paweł. Stuhr lekko zmieszany odpowiedział, że gra diabła. Na co papież: „No cóż, nie mamy wpływu na wybór swoich ról, prawda?”.

Jan Paweł potrafił żartować także z siebie. Amerykanin, ks. Richard J. Neuhaus, goszcząc w 1994 r. w Castel Gandolfo powiedział papieżowi, że jest człowiekiem, który „wyprzedza historię”. „Pewnie właśnie z tego powodu złamałem nogę” – odpowiedział Ojciec Święty. Podobnych opowieści jest mnóstwo.

Karol Wojtyła jako biskup i papież potrafił przyjmować krytykę. Miał świadomość, że jak każdy człowiek popełnia błędy i niektórych rzeczy nie wie. Podczas Kongresu Eucharystycznego w Bolonii w 1997 roku wystąpił Bob Dylan. Wykonał między innymi słynną piosenkę „Blowin’ in the Wind”. Ojciec Święty zostawił przygotowany tekst i rozwinął myśl, nawiązując do tekstu piosenki, mówił o wietrze Ducha Świętego wiejącym w Kościele. Trzy dni później goszcząc George Weigela, zapytał go: „Kim jest Bob Dylan?”.

Joaquin Navarro-Valls zapytał kiedyś Jana Pawła II: „Czy wasza Świętobliwość płacze?”. „Nigdy na zewnątrz” – odpowiedział.

2. Nauczanie: powołanie do radości

„Zadaniem duszpasterza jest żyć razem z ludźmi wszędzie, gdziekolwiek oni się znajdują, być z nimi we wszystkim »oprócz grzechu«. Na wędrówkach rozmawia się... Niekoniecznie muszą to być tzw. rozmowy zasadnicze. Chodzi o to, ażeby umieć rozmawiać o wszystkim, o filmach, o książkach, o pracy zawodowej, o badaniach naukowych, o jazz-bandzie. Nieraz w ciągu tych lat nachodziła mnie myśl, czy korzystając z różnych sposobności do uprawiania takiego duszpasterstwa turystycznego nie rozmiękam swojego kaptaństwa na drobne? Zawsze jednak, po długiej refleksji, po dniach skupienia i modlitwie, dochodziłem do wniosku, że mogę, nawet powinienem to czynić, to jest bowiem wbrew pozorom działalność kaptańska” (ks. Karol Wojtyła na łamach „Homo Dei”, 1957).

„Wyraz »Jubileusz« mówi o radości. Chodzi tu nie tylko o radość czysto wewnętrzną, ale o radość, która objawia się także na zewnątrz, albowiem przyjście Boga jest wydarzeniem także zewnętrznym. Jest ono widzialne, słyszalne i dotykalne, jak mówi św. Jan. Stłuszenie zatem, że wszystkie przejawy radości związane z tym przyjściem są także przejawami zewnętrznymi: Kościół raduje się ze zbawienia. Do tej radości zaprasza wszystkich”. (list „Tertio millennio adveniente”).

„Człowiek jest istotą stworzoną do radości, nie do smutku”. (Katecheza o Duchu Świętym).

„Radości nie należy bowiem mylić z przelotnym doznaniem zaspokożenia i przyjemności, które często upaja zmysły i uczucia, później jednak pozostawia w sercu niedosyt, a czasem gorzyc. Radość rozumiana po chrześcijańsku jest o wiele trwalsza i przynosi głębsze ukojenie: wedle świadectwa świętych potrafi przetrwać nawet ciemną noc cierpienia i w pewnym sensie jest »cnotą«, którą należy rozwijać. Nie istnieje jednak żadna sprzeczność między radością chrześcijańską a prawdziwymi radościami ludzkimi”. (List o świętowaniu niedzieli).

„Mimo ograniczeń mego wieku bardzo wysoko cenię sobie życie i umiem się nim cieszyć. Dziękuję za to Bogu! Pięknie jest służyć aż do końca sprawie Królestwa Bożego”. (List do osób w podeszłym wieku).

3. Moja odpowiedź

Czy w rachunku sumienia można pytać o radość? Jan Paweł II gdziekolwiek się pojawił, wnosił w życie ludzi pogodną spójrznię na świat, na ludzi, na siebie, wreszcie na Kościół i Boga. Był nieugięty w obronie zasad, ale ta wierność nie przeradzała się nigdy w postawę odpychania czy potępiania. Przeciwnie, swoim uśmiechem, gestami życzliwości zjednywał do siebie ludzi, także myślących inaczej. A jak to jest z nami? Czy broniąc prawdy, nie stajemy się agresywni wobec innych?

Radość wyptywa z wdzięczności. Papież w wielu swoich tekstach, chociażby w „Tryptyku rzymskim”, podkreśla postawę zdumienia. Światem, człowiekiem, historią, przemijaniem, Bogiem. Aby kontemplować, trzeba pielęgnować w sobie postawę bezinteresownego patrzenia, wolnego od pożądania, od pragnienia posiadania, konsumowania. Kto potrafi tak patrzeć, ten rozumie, że jest obdarowany, i wtedy odnajduje radość. Czy dostrzegam dary, które daje mi Bóg? Więcej we mnie pretensji czy wdzięczności? Czy patrzymy na Boga jako na Dawcę radości zbawienia, czy tylko jako Prawodawcę i Sędziego?

Jan Paweł potrafił świętować i wypoczywać. Tak, to także jest ważne! Posiłki były dla papieża zawsze okazją do spotkania ludzi. Jak to jest z nami? Co zrobiliśmy z niedzielą, czy potrafimy świętować, dać innym czas? Czy potrafimy się uśmiechać do innych, cieszyć się drobiazgami, kremówkami, wspomnieniami? Czy umiemy śmiać się z siebie samych?

4. Modlitwa o radość

Stługo Boży Janie Pawle! Nie brakuje nam powodów do zmartwień. Jednak ty musiates mieć ich o wiele więcej, ale zawsze mieszkała w tobie radość. Prosimy, pomóż nam uśmiechać się tak pięknie i prosto jak ty. Do Boga i do ludzi. Strzeż nas od ponurej powagi, która zabija ducha. Wyzwalaj w nas postawę wdzięczności, zdumienia i zachwytu Bożymi darami.

5. Przeczytaj

List apostolski „Dies Domini” o świętowaniu niedzieli, List do osób w podeszłym wieku (Teksty papieskie znajdziesz na: www.papiez.wiara.pl).

ks. Tomasz Jaklewicz (Gość Niedzielny)

ŚWIĄTECZNA OFERTA DLA NOWYCH PRENUMERATORÓW

Pierwsza roczna prenumerata to tylko 50 €

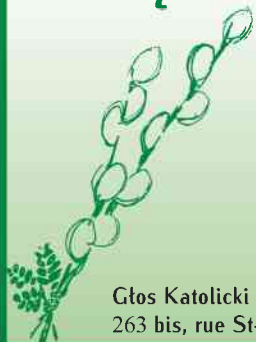
- Pierwsza prenumerata/Abonnement Odnowienie/Renouvellement
 Rok (56,60 €) Pół roku (30,30 €) Przyjaciele „Głosu Katolickiego” (69,60 €)

Imię i nazwisko: _____ Telefon: _____

Adres: _____

Głos Katolicki – Voix Catholique
263 bis, rue St-Honoré, 75001 Paris;

Konto we Francji: CCP 12 777 08 U Paris – Voix Catholique/Głos Katolicki
Prenumerata w Belgii: ks. B. Dejneka – rue Jourdan 80, 1060 Bruxelles – CCP 000-1637856-11
w Niemczech: Głos Katolicki – Commerzbank Hannover – BLZ 250 400 66 – konto n° 791177900

NA 3 MAJA

Karol Badziak

Myśli uczesane

Ani jedno słowo ani jedno zdanie w tym tekście, który tu dziś podrzucam moim stałym czytelnikom nie jest moje. Wszystkie myśli, tak w treści jak i w formie pochodzą z 10 tomów dzieł naszego bohatera narodowego, którego jestem wielkim fanem od szczenińczych lat. Każdy kto przeczyta do końca to co tu u siebie jono wałem, dowie się kim on jest.

W psychice i moralności społeczeństwa naszego niewola polityczna poczyniła takie spustoszenia jak w strategicznym urządzeniu kraju.

Jeśli dawniej poeta mógł powiedzieć o Polakach, „sęp ci wyjada nie serce, lecz mózg”, to teraz z większą dozą prawdy można stwierdzić, że „sęp wyjada serce, pozostawiając mózg, a raczej mózdzek”.

U nas kryzys parlamentaryzmu zaznacza się bardziej niż w innych krajach, dlatego, że naród cały powracając do niepodległości – związał za dużo nadziei z tym, co my nazywamy sejmami. Złe zwyczaje sejmowe są gorsze od złej konstytucji.

Polska na zdrowe drogi wejść nie będzie w stanie, nim pokolenie niewoli... nie wymrze. Zbyt głęboko sięgnęta trucizna w duszę polską.

Żyliśmy i żyjemy w pokoleniu, które odwagę myśli i odwagę pracy mało ceni. Społeczeństwo wychowane w prawdzie niewoli, gdzie odwagę karano zatraciło bardzo silnie odwagę myśli.

Polacy chcą niepodległości, lecz pragnęliby by ta niepodległość kosztowała dwa grosze...

Żadne zdrowe społeczeństwo nie będzie, bez zdobycia się na opór czynny, znosić gospodarki bandytów, podtrzymywanych przez władze, i władz, podtrzymywanych przez bandytów. A nawet bandyta musi umieć chcieć i za to swoje pragnienie umieć się narażać, a my, ogół polski, nie umiemy chcieć. Chcemy wszystko wyjęczeć, wygadać. Upewniamy samych siebie, że można Polskę wyszachrować, że ofiary są zbyt liczne. Zgnuśniliśmy bezwarunkowo i uczyć się musimy od nowa odwagi i waleczności.

Polskie społeczeństwo chętnie wierzyło kłamstwu, dając tym dowód swej słabości.

Jest to rzecz niebezpieczna dla bytu naszego jako państwa i narodu. Prze-

ciwdziałanie oszczerstwu, jako metodzie politycznej jest jednym z najtrudniejszych naszych zadań społecznych, jest rzeczą wielką, na którą, gdyby Polska się zdobyła, zdobyłaby wielką siłę. Państwa i narody, które na podstawie kłamstwa, na podstawie negowania prawdy podają myśl polityczną, dążą do zguby...

W Polsce wszyscy krzyczą, iż posiadają większość. Jednym z przekleństw naszego życia, jednym z przekleństw naszego budownictwa państwowego jest to, żeśmy się podzielili na kilka rodzajów Polaków, że mówimy jednym polskim językiem, a inaczej nawet słowa polskie rozumiemy, żeśmy wychowali wśród siebie Polaków różnych gatunków. Polacy są nieufni do każdej biurokracji i zawsze są skłonni do przeprowadzania każdej pracy samodzielnie, bez współdziałania jakichkolwiek urzędów. Prawo walki o byt jest prawem istnienia w świecie. Ten jest stabszy, kto buduje na kłamstwie i fałszu w porównaniu z tym, który buduje na prawdzie. Jak w walce wódz, który opiera się na kłamliwych wieściach, który się kłamliwymi raportami kieruje, idzie do przegranej, tak samo naród, który na kłamstwie buduje swe myśli, idzie do swej zguby.

Konkurencja partyjna poszła u nas od pierwszej chwili istnienia państwa tak dziwnie i tak ostro, a zarazem z tak wielką ilością kłamstwa i tajdactwa, że od razu zaczęło się wytwarzać, to co nazwałem: cloaca maxima. Każde nadużycie, każde tajdactwo jest dobre wtedy, gdy robi je członek partii własnej, złym zaś tylko wtedy, gdy robi je członek innej partii.

Musi dusza polska sama w sobie dojrzeć i przełamać się. To proces powolny. Trzeba się uzbroić w cierpliwość. Musi być poprawa naszych obyczajów opłacana ciężkimi bolesnymi doświadczeniami. Innej drogi nie ma. Żadne najptomienniejsze kazania, żadne

rozumowania, najsurowsze rozkazy nie osiągną celu. Umilowanym stanem Polaków jest niezdecydowanie. Można oczywiście korzystać z nauk obcych, ze zdobywcy, które świat wytworzył, a które nas ominęły. Ale musimy umieć to w dalszym ciągu przeraźbiać. Polska musi się sama rozwinąć. Inaczej stać się może igraszką losu.

Obca jest nam wszelka nienawiść plemienna i narodowościowa. Bojownicy wolności wszystkich krajów i narodów są naszymi braćmi. Choć z tym zdawaniem egzaminu z walki o niepodległość – to nie taka prosta sprawa. Ten egzamin zdaje się wielokrotnie, zdaje się go przez całe życie, a co gorsza, na ostatnim egzaminie można się ścigać. W każdym narodzie ceniona jest tylko jego samodzielność. Tylko rzeczy własnymi rękoma robione posiadają istotne znaczenie. Twierdzą też, że mam pewne prawo mówienia (również) o sobie, gdyż każdy historyk..., który musi mówić o mnie, czy chce czy nie, musi dodać, że ten obiekt historyczny nazywa się Józef Piłsudski □

Ps. A kto nie szanuje przeszłości, ten nie jest godzien teraźniejszości (J.P.).

Najważniejsze Święto

...ciąg dalszy ze str. 7

I od tego też czasu do największych krotchwili należało przyczepianie rybki na plecach wybranej ofiary w dniu 1 kwietnia, co jest największym żartem Prima Aprilisowym nad Sekwaną i Rodanem. A zatem coś dziwnego, co innego łączy na stole i w jego okolicach, ale jest to tylko ciekawostka kulturowa, antropologiczna. To, co się liczy to fakt, że pod płaszczykiem, tych obyczajów kryje się moc, wynikająca z tego, że Jezus Zmartwychwstał i dzięki temu my wszyscy mamy, możemy mieć, nadzieję na Zbawienie. I to jest przyczyna radości zakłętą w słoneczne futerko kurczaczka na stole. To jest najważniejsze przestanie, jakie mógł otrzymać człowiek. Stąd słowa pieśni wielkanocnej, jakże mniej znanej niż wiele kolęd śpiewanych na Boże Narodzenie – „Otrzyjcie

już tzy płaczący, żale z serca wyzujcie, wszyscy w Chrystusa wierzący, weselcie się radujcie, bo Zmartwychwstał samowładnie, jak przepowiedział dokładnie – Alleluja.”

W tym roku i to nie tylko dla nas, Polaków, Wielkanoc ma wyjątkowy charakter, bo zbiega się z beatyfikacją papieża Jana Pawła II. Bez względu na to, czy jest się Polakiem czy nie, to wielka chwila. W XIII wieku Albert Wielki rozpoczął swoją modlitwę słowami „Panie Jezu Chryste! Ty posiadasz ziarno Twego słowa w moim duchu wraz z każdą dobrą myślą, w mej woli, przez każdy dobry czyn. Posiadasz je we wszelkim moim działaniu”. W osiemset lat później można powtórzyć tę modlitwę dziękczynną, jednocześnie dziękując Bogu, że przez tyle lat dał nam takiego Pasterza. Podzielmy się jajkiem. Wesotego Alleluja! □

Kiedy z Wawelu odzywa się „Zygmunt”?

Mieczysław Rokosz

Średniowieczne, łacińskie glossy do konstytucji prawa kanonicznego o dzwonach w wyszukanej czasem formie określały wyraźnie ich funkcje. Czytamy np.:

*Oto jestem dzwon, nigdy nie oznajmiam spraw marnych,
Stawie Boga prawdziwego, zwołał je lud, gromadzę duchowieństwo,
Zmarłych cętki je, żywych wołam, błyskawice łamię,
Głos mi j, głos życia, wołam was, do świętości przyjdźcie,
Świętych chwałę, grzmoty przepędzam, pogrzeby zamykam,
Pogrzeby cętki je, pioruny łamię, święta stawię,
Zagrzerwam leniuch, rozpraszam wichry, u pokój jam okrutnych*

Ufundowany przez króla Zygmunta Starego dla katedry na Wawelu dzwon Zygmunt jest najpotężniejszym, najznamienitszym z historycznych dzwonów w Polsce. Odlany przez mistrza Hansa Bohema z Norymbergi w Krakowie 1520 r. należy do arcydzieł renesansowego ludwisarstwa. Jako instrument sygnalizacyjny kościoła i parament liturgiczny został konsekrowany przez biskupa i ochrzczony. Czytelna na kłosu łacińska inskrypcja dedykacyjno-fundacyjna brzmi: „Bogu Najlepszemu, Najwyższemu i Dziewicy Bogarodzicy, świętym Patronom swoim, znakomity Zygmunt król Polski ten dzwon umysłu godny i czynów swoich sporządzić kazał w roku Zbawienia 1520”. Wspomniani Patroni to przede wszystkim Patron Królestwa i katedry wawelskiej św. Stanisław oraz osobisty patron Króla – św. Zygmunt. Zresztą zdobiące kłos dzwonu plakietki ich wyobrażają. Ale wspomniani w tej nadzwonnej inskrypcji Patroni to także św. Wacław, św. Wojciech i św. Florian, szczególnie czczeni w wawelskiej katedrze. Mówiąc o tym dzwonie „Zygmunt” mamy na myśli raczej jego liturgiczne, chrześcijańskie nazwanie, imię „świętego Zygmunta”, mówiąc zaś „dzwon Zygmunta” wspominamy wielkiego króla fundatora. Fakt, że pochodzi z czasów potęgi jagiellońskiego, polsko-litewskiego państwa, a następnie późna legenda, jakoby powstał z dział moskiewskiego księcia Wasyla III zdobytych pod Orszą w 1516 r., w znacznym stopniu określiły późniejsze, symboliczne jego znaczenie.

Kłos 13. tonowego olbrzyma, prócz sygnatury ludwisarza, zdobią herby państwowe Orzeł Biały w jagiellońskiej stylizacji – godło Korony i Pogoń – godło Litwy.

Są wprawdzie w Europie dzwony większe, których waga osiąga lub przekracza 20 ton, by wspomnieć dzwony Tuluzy, Lyonu, Paryża, Rzymu, Ołomuńca, Kolonii, Wiednia czy moskiewskiego „Cara Kołokoła” na Kremlu, ale „Zygmunt” dla Polaków ma znaczenie szczególne. Od pięciuset bez mała lat króluje nie tylko gromadce dzwonów katedry wawelskiej, nie tylko dziesiątkom dzwonów krakowskich, ale wszystkim w Polsce. Jednak nie tylko w wielkości i masie tkwi niezwykłość tego dzwonu. „Zygmunt” ma ton niski, dziwnie głęboki, mocny, przenikliwy, donośny i pełen majestatu; jest niespieszny w rytmie, ma też długo, wyraźnie słyszalny pogłos po ostatnim uderzeniu serca.

Zawieszony w 1521 r. na dzwonnicy katedralnej, która od niego wzięta nazwę, zaczął spełniać swe funkcje. Po raz pierwszy 12 silnych mężczyzn rozkotysało „Zygmunta” 13 lipca 1521 r. w wigilię wigilii święta Rozestania Apostołów, kiedy to w Polsce obchodzono pamiątkę zwycięstwa pod Grunwaldem.

W czasach staropolskich (do końca XVIII w.) poruszany przez krakowskich, kleparskich i kazimierskich cieśli, odzywał się ponad sto razy w roku z okazji wszystkich wielkich świąt liturgicznych, uroczystości maryjnych i w wybrane uroczystości świętych patronów Kościoła, w tym zwłaszcza polskich: Wojciecha i Stanisława oraz współpatrona królewskiej katedry – Wacława, pierwszego opiekuna miasta – Floriana i osobistego opiekuna króla fundatora – św. Zygmunta. Dzwonił

na nieszpory w wigilię święta oraz na sumę i nieszpory w samo święto. Dzwonił też na procesje. Postuga dzwonienia w „Zygmunta” była nie tylko wyróżniającym ich zaszczytnym przywilejem królewskim, lecz może w jeszcze większym stopniu uciążliwym obowiązkiem. Każde zaś zaniedbanie lub opóźnienie dzwonienia było obwarowane karą pieniężną.

Poza zwykłymi terminami świąt roku liturgicznego, głos Zygmunta ozdabiał uroczystości kościelno-państwowe, jakie odbywały się w katedrze wawelskiej a więc przede wszystkim rozbrzmiewał podczas koronacji królów, monarszych pogrzebów a także tryumfów i dziękczynnych nabożeństw, kiedy to mieszał się ze śpiewem *Te Deum*. W dobie królów elekcyjnych witał uroczyste wjazdy elektów i ich małżonek. Dzwonił podczas hołdów składanych polskiemu władcy. Tak więc huczał nad polską stolicą owego wiosennego dnia hołdu pruskiego, grał, gdy hetman Tarnowski wracał spod Obertyna. Zadzwoił z radosną ulgą, gdy postaniec królewski spod Wiednia przyniósł wieść o zwycięstwie, a później gdy Sobieski powracał do Krakowa. Ostatnie królewskie dzwonienie „Zygmunta” było, gdy Kraków witał w swych murach Stanisława Augusta Poniatowskiego w czerwcu 1787 r.

Odzywał się też niespodziewanie, wieszcząc śmierć lub koronację, i intronizację papieża, dzwonił na powitanie nuncjusza, ingres krakowskiego biskupa. Ma też każdy wawelski kanonik prawo do dwukrotnego odezwania się dzwonu, a to w chwili instalacji w kapitule i po śmierci.

Słychać więc było „Zygmunta” w chwilach radości i smutku, w chwilach tryumfu i żałoby. Poruszał myślenie i czucia krakowian swym rozpoznawalnym głosem. Stawał się w ten sposób żywym świadkiem i uczestnikiem dziejów. Głos jego – gdy dzwonił na trwożę – bywał też potężnym lamentem i płaczem dla przełagania, i bywał radosnym dziękczynieniem.

Kiedy brakło w Polsce królów i upadła Rzeczpospolita, wielki dzwon przeszedł całkowicie w gestię biskupa krakowskiego i kapituly. Rozprzął się też system cechowy i stary królewski przywilej poszedł w zapomnienie. Zmieniły się także stosownie do okoliczności harmonogramy dzwonię. Równocześnie po rozbiorach, w wieku XIX, w sytuacji niewoli dzwon Zygmunta zaczął nabywać nowych, symbolicznych znaczeń. Ufundowany przed wiekami przez mądrego króla, głosił jego chwałę i przypominał potęgę jagiellońskiego państwa. Dzwon ten, bijący potężnie i radośnie na Boże Narodzenie i na każdą rezurekcję Zmartwychwstania Pańskiego, budził teraz nadzieję na zmartwychwstanie Polski – odrodzenie państwa. Był „Zygmunt” i jego głos znakiem narodowej nadziei. Odzywał się też często z okazji różnych uroczy-

stości, jak zwłaszcza podczas manifestacyjnych krakowskich pogrzebów wielkich synów narodu, wodzów, bohaterów i tych, którzy nie pozwalali ludziom popaść w całkowite zwątpienie. Więc naprzód pogrzeb księcia Józefa Poniatowskiego w 1817 r., później – Kościuszki w r. 1818.

Od r. 1860 nasiliła się w Krakowie na dobre fala nabożeństw patriotycznych i manifestacyjnych pogrzebów z udziałem dzwonu Zygmunta. Rozpoczęła je wawelska msza św. za duszę Zygmunta Krasieńskiego w 1859 r., na którą wzywał głos „Zygmunta”. W październiku r. 1860 odbyło się nabożeństwo za duszę Kościuszki, w listopadzie zaś za duszę Mickiewicza i z okazji rocznicy wybuchu powstania listopadowego, w tym też roku odbył się pogrzeb gen. Jana Skrzyneckiego, który „zgrupował kilkanaście tysięcy osób” i konduktowi towarzyszył dźwięk dzwonów ze wszystkich kościołów z „Zygmuntem” na czele. W 1862 r. odbył się pogrzeb 90-letniego Mariana Tarnowskiego – ostatniego żołnierza Kościuszki, kondukt zatrzymał się więc przy kamieniu przysięgi Naczelnika na Rynku. W czasie tych pogrzebowych manifestacji stara stolica przybierała żałobny, zarazem odświętny wystrój, na kilka godzin zamykano sklepy, śpiewano pieśni patriotyczne, rozdawano okolicznościowe drui.

W 1869 r., po komisyjnym otwarciu grobu króla Kazimierza Wielkiego w celach badawczych, odbył się ponowny królewski pochówek z udziałem głosu „Zygmunta”. Stanisław Wyspiański, który się w tym roku właśnie urodził, ale znał to wydarzenie z żywych opowieści, później je opisał w swym rapsodzie *Kazimierz Wielki* rozbrzmiewającym muzyką krakowskich dzwonów. We wrześniu 1883 r., gdy uroczyste obchodzono 200-lecie wiktoria wiedeńskiej, „Zygmunt” odezwał się kilkakrotnie wzywając na nabożeństwa żałobne za poległych i dziękczynne – za zwycięstwo.

Pod koniec XIX w. odzywał się „Zygmunt” z okazji pogrzebów wielkich karmicieli narodu kilkakrotnie. Bił, gdy w r. 1887 r. w krypcie zastużonych na Skatce chowano Józefa Ignacego Kraszewskiego. Dzwonił, gdy w r. 1890 na Wawel przyjmowano przywiezioną z podparyskiego Montmorency trumnę Mickiewicza, później w r. 1893, gdy na cmentarzu Rakowickim chowano Matejkę i wreszcie w r. 1907 głosem „Zygmunta” żegnana Polska Wyspiańskiego, którego pochowano na Skatce.

Śmiało można powiedzieć, że w czasie tych rocznicowych i manifestacyjnych pogrzebów cała Polska słyszała głos swego królewskiego dzwonu i cała Polska żegnała nim swych najlepszych synów. Zjeżdżali wtedy do starej stolicy delegacje Polaków ze wszystkich zaborów i delegacje wszystkich stanów ciemionego narodu. Wówczas dźwięk „Zygmunta”, głos dawnych tryumfów, był głosem instrumentu żałoby, który jednak w każdym przypadku również pokrzepiał i mieszał się z nutą nadziei.

Waler szczególnie dla odczytania dziś przez nas sensu głosu „Zygmunta” dla tamtych pokoleń mają słowa Rydla: „W święta Wielkanocne huczał nad światem ogromny głos dzwonu Zygmunta i na fali drgających dźwięków rozniósł jakby jakieś wołające nas echo wielkiej przebrzmiałej przeszłości”. Był budzielskim wołaniem.

W niewiele lat po pogrzebie Wyspiańskiego, kiedy „«Zygmunt» wawelski jęczał i płakał na całą Polskę” – w Krakowie 1913 r. obchodzono stulecie śmierci księcia Józefa Poniatowskiego. Obchód ten był manifestacją mobilizacji duchowej całego młodego pokolenia. Gdy niezliczone delegacje z całego kraju idąc z Błóż zblizali się do Wawelu, „odezwał się potężnym tonem «Zygmunt»”. Gdy zaś w 1917 r., przedostatnim roku wielkiej wojny, w Krakowie święcono stulecie śmierci Kościuszki, wówczas głos „Zygmunta” wyraźnie już budził nadzieje niepodległości. Jednak nie zagrał od razu 31 października 1918 r., gdy wojsko polskie wyzwalało Kraków spod austriackiej okupacji. Zbyt wiele się działo tamtego dnia w Krakowie, zbyt wiele było pośpiechu, zamieszania.

Dopiero w najbliższą niedzielę arcybiskup Adam Stefan Sapieha wezwał do katedry na wielkie *Te Deum* za zmarłych wstanie Polski. Wtedy „Zygmunt” bił potężnie, radośnie, rezurekcyjnie. Jesienią zaś 1919 r. jego głos ozdobił święto zjednoczenia Armii Polskiej, kiedy to po błogostawieństwie prymasa w katedrze, Naczelnik Państwa na sarkofagu Kościuszki i na Płycie Przysięgi na Rynku, składał biało-czerwone wieńce ze znaczącym napisem na szarfach: „Tadeuszowi Kościuszce – Józef Piłsudski”.

W międzywojniu „Zygmunt” odzywał się jak zawsze w wielkie święta liturgiczne i z innych przepisanych okazji, ale odzywał się też na 3 Maja i 11 Listopada. Dzwonił także, gdy w 1927 r. do wawelskiej krypty wieszczów z paryskiego Montmartre'u przywieziono szczątki Juliusza Słowackiego. Dzwonił w czasie pogrzebu Jacka Malczewskiego w 1929 r. W tym samym roku „Zygmunt”, którego głos rozległ się wtedy po raz pierwszy na falach eteru – witał w granicach Polski trumnę Henryka Sienkiewicza, wiezioną ze Szwajcarii do katedry św. Jana w Warszawie. Rozpoznali wtedy jego dźwięk rodacy w Mińsku. Dzwonił wreszcie długo i żałobnie podczas iście hetmańskiego pogrzebu wskrzesiciela i budowniczego Odrodzonego Państwa Polskiego – Józefa Piłsudskiego w maju 1935 r. Wtedy jego spizowy głos mieszał się z salwą 101 wystrzałów armatnich. Był jeden z ostatnich już wielki wawelski pogrzeb, który – można to powiedzieć – skupił uczucia całego narodu.

Na czas II wojny i okupacji, gdy Niemcy opanowali Wawel wraz z katedrą, „Zygmunt” zamilkł. Gdy Niemcy uderzyli weń na upadek Paryża, krakowianie w ten ciepły dzień zamykali okna. Gdy zadzwonił w styczniu 1945 r. po przepędzeniu hitlerowskich Niemców – ludzie klękali na śniegu, modlili się i płakali ze wzruszenia. Teraz jego wielka oś, huśtawa i serce szły w ruch tylko podczas świąt kościelnych oraz z przepisanych zwyczajami kościelnymi okazji. Msze św. dla uczczenia zakazanych świąt narodowych, imienin czy śmierci Piłsudskiego albo rocznica wymarszu Pierwszej Kadrowej – odprawiano się w katedrze rokrocznie, ale przez wiele lat były ciche i z udziałem nielicznych. Uczestniczyła w nich topniejąca garstka byłych legionistów i czasem ich dzieci. Z pamiętnych dzwoneń wymieńmy to na pogrzeb kardynała Adama S. Sapiehy w 1951 r., który na długo pozostał ostatnią swoją, narodowo-kościelną manifestacją. Wtórował też pogrzebowi Ludwika Solskiego w 1954 r., którego jako nestora sceny, nosiciela roli sztuki teatru w życiu narodu odprowadzono do grobów na Skatce. Wiosną 1966 r. „Zygmunt” długo huczał potężnie nad Krakowem i całą Polską, przypominając 1000-lecie chrztu Mieszka.

I wreszcie trudno zapomnieć głosu „Zygmunta” z okazji ostatniego wyboru papieża. Zadzwonił już wieczorem 16 października 1978 r., gdy z Rzymu do Krakowa dotarła pierwsza wieść, że arcybiskup metropolita krakowski – kardynał Karol Wojtyła został obrany papieżem i przybrał imię Jana Pawła II. Nazajutrz po południu odezwał się ponownie. Od tamtej pory zaczął się odzywać częściej. Od 1980 r. zaczęto go kotysać na 11 Listopada, a od 1981 i na 3 Maja. Teraz msze św. w intencji Ojczyzny stały się, choć zrazu zakazane, bardzo uroczyste i tłumne. Radosne też są wszystkie te dzwoneńskie, gdy Papież odwiedza swój Kraków. Dzwonił też w czasie wawelskiego pogrzebu gen. Władysława Sikorskiego we wrześniu 1992 r., i ponownie na drugi wawelski pogrzeb Generała w 2009 r. Odezwał się w 50-lecie wybuchu powstania warszawskiego w 1994 r., w 90-lecie śmierci Wyspiańskiego, na 20-lecie pontyfikatu Jana Pawła II dzwoneńskie w „Zygmunta” transmitowała do Rzymu telewizja watykańska i dzwonił w 2001 r. na sprowadzenie garści ziemi z symbolicznej mogiły Cypriana Kamila Norwida z Montmorency. I zapłakał po zgonie Jana Pawła II po czym przez tydzień odzywał się co rana aż do pogrzebu na Watykanie.

ciąg dalszy na str. 12...

Kiedy z Wawelu odzywa się „Zygmunt”?*ciąg dalszy ze str. 11*

Rok 2010 dopisał do tej historii nowe fakty. Gdy rankiem 10 kwietnia uderzyła w nas wieść o straszliwej katastrofie lotniczej pod Smoleńskiem, nieopodal katyńskiego lasu, katastrofie, w której zginął urzędujący prezydent Rzeczypospolitej Lech Kaczyński i jego żona Maria, ostatni Prezydent Rządu Polskiego na uchodźstwie – Ryszard Kaczorowski oraz 93 towarzyszące im Osoby, w tym sprawujący najwyższe urzędy studzy narodu i państwa – Polska znów pogrążyła się w głębokiej żałobie a „Zygmunt” zapałkał. Zapałkał nad tymi co zginęli teraz i nad niezłomnymi polskimi oficerami – ofiarami katyńskiej zbrodni ludobójstwa dokonanej przez sowietów 70 lat temu. Zapałkał też dokładnie w tydzień po tragicznej katastrofie i wtórował zmierzającemu Drogą Królewską na Wawel konduktowi pogrzebowemu prezydenckiej pary. I zabrzmiął ponownie gdy składano trumny w wawelskiej krypcie. W pogrzebowej mowie dało się słyszeć słowa: „Dziś głos Zygmunta wzywa nas

wszystkich aby śmierć 96 Polek i Polaków, śmierć polskiego prezydenta, nie była ofiarą daremną. Aby poczucie wspólnoty, opłakującej tragicznie zmarłych pielgrzymów polskiej sprawy, przyniosła dobre owoce. Abyśmy pogrążeni w żałobie potrafili wspólnie stanąć po stronie wolności, solidarności i prawdy. Wzywa nas do dobrej woli i życzliwości trwalszej niż czas żałoby”.

W ten sposób „Zygmunt” od pięciu bez mała stuleci uczestnicząc w zdarzeniach roku liturgicznego i w faktach historycznych, podkreślając swym głosem ich doniosłość – jest nie tylko bezcennym zabytkiem historii, dziełem sztuki swego rodzaju, ale i żywym świadkiem przeszłości, aktywnym uczestnikiem dziejów, posiadającym moc budzenia wciąż na nowo ludzkich sumień.

Zygmuntowscy dzwonnicy znają swoją sztukę i wiedzą dobrze jak ciągnąć, by ton był wyższy, śpiewny, radosny, jak zaś, aby rytm serca spowolnić i bardziej jeszcze przydać mu powagi. Inne jest dzwonienie pełne, „rezurekcyjne”, a inne tylko na pół tonu. Wyjaśnienie tajem-

nicy niezwykłego, niepowtarzalnego dźwięku „Zygmunta”, którą zabrał do grobu mistrz Behem, to dziś nie lada zagadka dla metalurgów i akustyków. Ale to wszystko wydają się być sprawy drugorzędne, bowiem „wrażenie, jakie wywołuje jest tym, co każdy w sobie czuje”. A sam Papież Jan Paweł II w swym liście do dzwonników zygmuntowskich z okazji 20-lecia swego pontyfikatu wyraża wdzięczność za ich postugę dzwonienia, „dzięki której Kraków i cała Polska doświadcza ze szczególną mocą tego wzruszenia, jakie towarzyszy podniosłym chwilom w życiu Kościoła i Narodu. Ileż przeżyć i wspomnień budzi w nas głos tego królewskiego dzwonu. Brzmi w tym uroczystym graniu modlitwa wieków o wolność i pomyślność Ojczyzny a równocześnie jakieś wezwanie do uwalniania serc od wszystkiego, co jej może szkodzić i do wznoszenia ducha ku tym wartościom, które nasze pokolenie przejęło ze wspólnie nabytej tradycji Ojców.” □

Radosna wieść, że Pan zmartwychwstał*ciąg dalszy ze str. 3*

Gdyby Chrystus pozostał więźniem grobu – tłumaczył jeszcze w czasie Świąt Paschalnych Jan Paweł II – istnienie ludzkości i całego stworzenia straciłoby sens. Nasze własne życie nie miałoby wówczas sensu, zamknięte jedynie w ziemskich, doczesnych wymiarach. Lecz Ty, Chryste, naprawdę zmartwychwstałeś! Zmartwychwstałeś i żyjesz z nami, gdziekolwiek na tej ziemi nasze życie się toczy. Żyjesz z nami i żyjesz w nas, bo przecież przez chrzest święty zostaliśmy zanurzeni w Twoją śmierć i powstaaliśmy z martwych, jak On, Jezus Chrystus, powstał z martwych dzięki chwale Ojca. W czasie tegorocznego Wielkiego Postu, przebywając drogę paschalnego przygotowania, tym razem jakby zintensyfikowaną również przez oczekiwanie na radosny dzień wyniesienia na ołtarze Stugi Bożego Jana Pawła II, otwieraliśmy nasze umysły i serca na wezwanie do przemiany i nawrócenia. Kościół ustami Ojca Świętego Benedykta XVI przypominał nam w tym czasie, że nasze zanurzenie w śmierci i zmartwychwstaniu Chrystusa przez Sakrament Chrztu każdego dnia nas pobudza, by uwolnić nasze serce od ciężaru rzeczy materialnych, od egoistycznego przywiązania do „ziemi”, które nas zubaża i które przeszkadza nam w byciu dyspozycyjnymi i otwartymi na Boga i na bliźniego. W Wigilię Paschalną, odnawiając nasze przyrzeczenia chrzcielne, wracaliśmy pamięcią do naszego chrztu świętego i jeszcze raz, z głębi serc przemienionych łaską, wyznaliśmy, że Chrystus jest Panem naszego życia, tego życia, które Bóg nam podarował, gdy zostaliśmy odrodzeni z wody i z Ducha Świętego. Jednocześnie, świętując uroczyste Zmartwychwstanie Pańskie, źródło i początek naszego życia, zapragnęliśmy na nowo, by w naszej codzienności odpowiadać działaniu Łaski, aby stawać się prawdziwie Jego uczniami.

Takie jest bowiem pragnienie samego Chrystusa. Takie jest też pragnienie – testament Czcigodnego Stugi Bożego Jana Pawła II. Uczestnicząc bowiem po raz ostatni na tej ziemi ze swego papieskiego apartamentu w Wigilię Paschalną, sprawowanej wówczas przez kard. Josepha Ratzingera, dziś Ojca Świętego Benedykta XVI, nie mogąc z powodu choroby i agonii już nic do nas mówić, pozostawił jednak i nam te nieomal ostatnie słowa: *módlmy się do Pana Jezusa, aby świat zobaczył i uznał, że dzięki Jego męce, śmierci i zmartwychwstaniu to, co uległo zniszczeniu, zostaje odbudowane, to, co było stare, odnawia się, i wszystko powraca – jeszcze piękniejsze – do swej pierwotnej doskonałości.*

Są to niewątpliwie szczególne słowa *paschalnego testamentu Jana Pawła II*. Dziś, nas świętujących Zmartwychwstanie Pańskie, pragnie On, Czcigodny Stuga Boży Jan Paweł II, uczynić zwiastunami tych radosnych i pełnych nadziei słów. Mamy je zanieść do naszych domów, do miejsc, w których pracujemy i odpoczywamy, w których radujemy się i cierpimy, w których tak bardzo potrzebne jest właśnie dziś orędzie o odnowieniu i odrodzeniu wszystkiego w Jezusie Chrystusie, Panu naszym, Zmartwychwstałym. Wołajmy więc i głośmy, że *to, co uległo zniszczeniu, zostaje odbudowane, to, co było stare, odnawia się, i wszystko powraca – jeszcze piękniejsze – do swej pierwotnej doskonałości.*

Bądźmy więc radosnymi świadkami zmartwychwstania. Przedłużajmy tę paschalną radość, niosąc ją naszym sąsiadom, często niewierzącym lub będącym wyznawcami innych religii. Nieśmy ją wszystkim ludziom zniechęconym i doświadczonym pokusą rozpacz, a zwłaszcza tym naszym Rodakom, Siostrami i Braciom, którzy w nieustannej rozterce, w wewnętrznych rozdarciu i bólu, przeżywają trudne doświadczenie emigracji. Nieśmy tę radosną wieść o zmartwychwstaniu do miejsc naszej codziennej pracy i troski o chleb powszedni. I pamiętajmy, że przecież nie chodzi tu tylko o same słowa, ale o naszą postawę, w której, dzięki łasce Bożej, staje się coraz bardziej widoczne i czytelne, a także wiarygodne dla innych, przestanie o zmartwychwstaniu i życiu wiecznym.

Wszystkich Was, Siostry i Bracia Moi Umiłowani, obejmuję w tym paschalnym czasie moją serdeczną pamięcią, modlitwą i pasterskim sercem. Wszystkim życzę, aby radość zmartwychwstania przeniknęła do serc waszych. Wszystkich polecam w gorącej modlitwie Jezusowi Chrystusowi, Zmartwychwstałemu. Wszystkim też życzę rodzinnych, spokojnych i pełnych wzajemnej miłości świąt Zmartwychwstania Pańskiego. Wszystkich zachęcam, aby ten świąteczny czas odnowił w nas miłość do Chrystusa i pomógł jeszcze głębiej duchowo przygotować się na ostatni już etap przed czekającą nas beatyfikacją Stugi Bożego Jana Pawła II, wzbudził w nas wdzięczność i miłość do Boga *za Tego Pasterza według Jego serca*. Wszystkim też wraz z życzeniami przesyłam moje pasterskie błogostawieństwo. □

ks. bp Wojciech Polak

Delegat KEP ds. Duszpasterstwa Emigracji

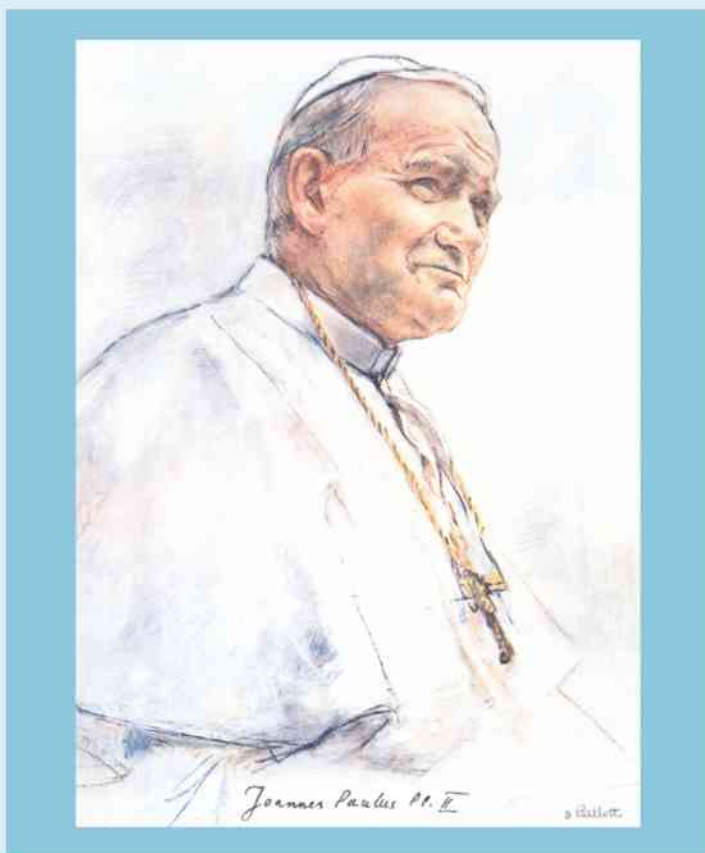

Bienheureux Jean-Paul II

L'événement que nous attendions tous depuis longtemps va se produire le 1er mai prochain.

« Santo subito ! » Ce slogan, scandé par la foule massée sur la place Saint-Pierre à Rome, dès l'annonce de la mort du pape Jean-Paul II, va devenir réalité. Même si nous n'étions pas au Vatican à ce moment-là, nous nous sommes tous dit que notre bien-aimé pape devait obligatoirement être canonisé. Il ne pouvait pas en être autrement, eu égard à sa personnalité et à l'apport de son pontificat, immense tant pour notre religion et notre foi que pour l'humanité tout entière. Toutefois, la canonisation ne se fait pas sur un claquement de doigts ou parce qu'une foule le réclame, même si autrefois la vox populi pouvait être déterminante. Il y a maintenant des étapes et des procédures à respecter, ainsi que des délais. On passe d'abord par la béatification qui autorise une vénération généralisée, avant la canonisation finale qui donne au bénéficiaire le droit à un culte universel. Et à chaque étape, il faut vérifier qu'un miracle a été opéré par le candidat. Pour être définitivement saint, il faut donc deux miracles. Il y a également des délais à suivre. Normalement, la procédure est longue, jusqu'à plusieurs siècles dans certains cas. Sans aller jusqu'à cette extrémité, le procès en béatification ne peut commencer que cinq ans après

le décès du postulant, un temps nécessaire pour faire retomber l'émotion autour de sa mort et de son souvenir. Mais le souverain pontife en exercice a toujours la possibilité de déroger à la règle et d'autoriser le lancement de la procédure avant ce délai. C'est ce qu'a fait le pape Benoît XVI, sous la pression des fidèles et lui-même convaincu, pour son prédécesseur Jean-Paul II. Il ne pouvait pas en être autrement, car la vie de Jean-Paul II ayant été exemplaire pour tous les chrétiens, elle ne pouvait pas sombrer dans l'oubli, surtout dans le contexte actuel du relativisme où « l'essence même de Dieu se perd » (méditation du rosaire à Lourdes par Jean-Paul II). Il n'a pas été difficile de trouver un miracle avec la guérison, grâce à l'intercession du pape polonais, d'une religieuse française,

sœur Marie Simon-Pierre, souffrant comme le saint père de la maladie de Parkinson. Dès l'ouverture du procès en béatification, le pape Jean-Paul II a été appelé « Serviteur de Dieu », après avoir reçu le qualificatif de « Grand » – Jean-Paul II le Grand. Plus tard, en décembre 2009, il a été déclaré « Vénérable » par son successeur. Maintenant, c'est la béatification grâce à laquelle nous pourrons nous adresser à lui en commençant par « Bienheureux Jean-Paul II ». Mais ce n'est qu'une étape et espérons que nous passerons tout aussi rapidement à la suivante, c'est-à-dire à sa canonisation définitive. Si l'on considère le jour de sa mort et celui de sa béatification, on ne peut pas ne pas remarquer le concours de circonstances qui n'est pas une simple coïncidence due au hasard. Le 2 avril 2005 faisait partie de l'octave de Pâques, c'était un samedi, mais en raison de l'heure tardive (21 heures 37) nous étions déjà dans la liturgie du dimanche. Ce dimanche, le deuxième dimanche de Pâques, termine l'octave, les huit jours qui vont du jour de Pâques au dimanche suivant et qui ont pour but de prolonger la fête de la Résurrection. Le 1er mai prochain, nous serons également le deuxième dimanche de Pâques de l'année 2011, et c'est le jour où le pape Jean-Paul II sera béatifié. Ce dimanche était appelé autrefois « Quasimodo », en raison de l'extrait de la première épître de Pierre commençant par « Quasi modo geniti infantes » (« Comme des enfants nouveau-nés », 1P 2, 2), que l'on chante dans l'introït de la messe de ce jour. Il était encore appelé « in Albis », car les nouveaux baptisés de Pâques assistent à la messe, revêtus d'un vêtement blanc. Mais ces dénominations se sont effacées devant le nom de la fête du dimanche de la Divine Miséricorde, instaurée par le pape Jean-Paul II le 30 avril 2000, à l'occasion de la canonisation de sœur Faustine Kowalska. Le Saint Père avait une grande dévotion à la Miséricorde dont sœur Faustine était l'apôtre. Rappelons que le Christ lui avait demandé : « Je désire que la Fête de la Miséricorde [...] soit fêtée solennellement le premier dimanche après Pâques. » (Petit Journal, § 699). En 1980, la deuxième encyclique du pape, Dives in misericordia, est consacrée à la miséricorde de Dieu. Vingt ans plus tard, il canonise sœur Faustine et instaure la fête de la Miséricorde qui sera célébrée pour la première fois le 22 avril 2001. On ne pouvait donc pas lui rendre de plus bel hommage en le béatifiant à l'occasion de cette fête, lui qui est retourné au Père dans la Miséricorde divine en 2005 et qui nous revient dans cette même Miséricorde en 2011. On relira avec la plus grande attention le texte de la deuxième lecture, tirée de la première épître de Pierre, et on le méditera en pensant au Bienheureux Jean-Paul II : « Béni soit Dieu, le Père de Jésus Christ notre Seigneur : dans sa grande miséricorde, il nous a fait renaître grâce à la résurrection de Jésus Christ pour une vivante espérance. » (1P 1, 3). □

„Dlaczego szukacie żyjącego wśród umarłych?
Nie ma Go tutaj; zmartwychwstał” (Łk 24,5-6)

POLACY W BENELUKSIE

Odezwa wielkanocna Rektora PMK w Beneluksie

Drodzy Rodacy,

Zmartwychwstanie Chrystusa jest faktem historycznym. Temu nie da się zaprzeczyć, tego nie można wymazać z dziejów ludzkości. Zapomnieć czy wyśmiać. Zmartwychwstanie jest także doświadczeniem w czasie. Dlatego Kościół w Wielką Sobotę stawia przed ołtarzem wielką świecę – paschał, symbol zmartwychwstałego Chrystusa z datą 2011 dla przypomnienia, że Zmartwychwstanie to nie przeszłość, ale nasza rzeczywistość. Dlatego tak uroczysto świętujemy Wielką-Noc.

Wielkanoc mówi nam o Bogu! To Bóg wskrzesił Jezusa Chrystusa ze śmierci. To Bóg jest tym, który działa. To On jest Alfa i Omega, początkiem i końcem wszystkiego. Do Boga należało pierwsze słowo i Jego będzie także ostatnie zdanie w historii ludzkości. Jezus Chrystus stał się Człowiekiem dzięki słowu Boga „zanieśonemu” przez anioła do Maryi, co każdego południa wyrażamy w „Ange-lus”: „a Słowo Ciałem się stało i zamieszkało między nami”. Ten Chrystus stał się Człowiekiem i umarł na krzyżu. Ale to nie było ostatnie słowo o Nim. Bóg wskrzesił Go do życia. Zmartwychwstanie Jezusa dowodzi, że Bóg kieruje nieustannie ludzkim życiem.

Wielkanoc mówi szczególnie o Jezusie Chrystusie! Mówi nam, że Chrystus jest tym, który przyszedł zbawić. Bóg Ojciec swoje postanie miłości do człowieka wyraził przez Niego i wezwał ze śmierci. Kto chce wiedzieć jak być człowiekiem pełnym i jak żyć na tej ziemi – niech patrzy na Chrystusa. Kto żyje jak On – otrzyma ostatecznie i to co On. Ta święta Noc mówi nam, że Chrystus żyje i nie ma po co szukać Go wśród umarłych. Jego grób jest pusty! On żyje dalej nie tylko w swoich słowach i czynach, On żyje w swojej Boskości!

Wielkanoc mówi nam wreszcie i o nas samych! Skoro Chrystus zmartwychwstał, to i ja, i każdy wierzący w Jezusa, wezwany jest do nowego życia po śmierci. Skoro Chrystus zmartwychwstał, nie musimy szukać naszych zmarłych w grobach – bo przecież z Jezusem dzielą owo „niewypowiedzialne” życie. „To, czego oko nie ujrzano ani ucho nie słyszało i w serce człowiecze nie wstąpiło, to przego-tował Bóg tym, którzy Go miłują” (1 Kor 9). Świadczy o tym Kościół. Apostołowie zawiedzeni Wiel-kim Piątkiem, zrozpaczeni i bezsilni byli, kiedy widzieli umierającego Chrystusa. Za to w poranek wielkanocny zaświadczą już z mocą i radością: „widzieliśmy Pana – On żyje” (Łk 24, 34). W imię tej wiary miliony ludzi umierają, a męczennicy wieków za tę wiarę przelewali krew, a do dziś misjonarze tę wiarę zanoszą w słowach Ewangelii aż po krańce ziemi, zgodnie z nakazem Pana zmartwychwstałego: „idźcie na cały świat i głoscie Ewangelię wszelkiemu stworzeniu” (Mk 16, 15). Co-dziennie ze słowami na ustach „do zobaczenia” umierają nasze matki i ojcowie, żony i mężowie, pa-pieże i żołnierze. Zmartwychwstanie było i jest naszym marzeniem, naszym celem. „Gdy Bóg spro-wadzi nas do swojego domu z naszego wygnania, spełnią się nasze marzenia” – mówi psalmista. Wielkanoc jest kluczem do zrozumienia naszego życia. A ono jest wielką tajemnicą dla nas samych jak i wielkim „zadaniem” do odrobienia, by ostatecznie przekształcić je mocą Bożą z ciele-

snego w Boże życie. Zatem do zmartwychwstania prowadzi droga sakramentów, cierpienia i ofiary oraz co-dziennego zawierzenia, że Bóg chce mieć mnie blisko siebie. Spotykają nas rozczarowania. Iluzje pryskają jak bańka mydlana. Wszystko wymyka się nam z rąk. Życie rozlatuje się w kawałki. Ucie-kamy od siebie i boimy się siebie. A Zmartwychwstały idzie z nami i ukazuje nam sens tej powikła-nej drogi: „Czyż Mesjasz nie miał tego cierpieć, aby wejść do swej chwały?” (Łk 24,26). To także nasza dola. To także wołanie nadziei: „nie bójcie się!” Wolą Boga byto, by Chrystus cierpiał i tak zo-stał uwielbiony. My również na swojej drodze poprzez utrapienia życia wchodzimy do swojej chwa-ty, którą nam Bóg wyznaczył i uzyskujemy postać, którą nam Bóg wymyślił. To dobrze, że rozczarowaliśmy się nie jeden raz, że rozpadł się nam obraz własnej osoby. Zobaczyliśmy swoje słabości i małości, swoją pychę i ograniczenie. Przyznaliśmy się do wad i wyznaliśmy grzechy. Tylko tak mo-żemy się stać takimi, jakimi jesteśmy w oczach Boga. I to nas zbawia. Bóg wskrzesił Jezusa z mar-twych. I nas wyprowadzi z ciemności w światło, z grobu w życie, ze skamieniałości w vitalność, z więzienia na wolność, ze ślepoty w widzenie a z prawa w miłość. Śpiewajmy więc radosne: „Allelu-ja!” Bo w świetle tego Wielkiego Dnia rozumiemy, co znaczą słowa izajaszowego pouczenia: „gdy pójdziesz przez wodę, Ja będę z tobą, i gdy przez rzeki, nie zatopię cię; gdy pójdziesz przez ogień, nie spalisz się i nie strawi cię płomień. Albowiem Ja jestem Pan, twój Bóg, Święty, twój Zbawca” (Iz 43,2-3).

Wielkanoc „otwiera nasze oczy”. Na słowa Eucharystii niedzielnej: „wziął chleb, łamał i dawał im” (Łk 24,30). Zmartwychwstały jest z nami i przy nas. Łamie dla nas chleb. Jest widzialny. Wtedy „otwiera nam oczy” a właściwie otwiera nasze serca, do kochania Chrystusa w drugich, bo to nie przywilej ale nakaz, obowiązek i święta sprawa.

Wielkanoc „stawia nas na nogi”, abyśmy szli drogą, każdy własną drogą, która wiedzie do życia wiecznego. Zmartwychwstanie zatem obejmuje każdego bez względu na rasę, religię, miejsce i czas. Każdy zmartwychwstanie do życia. To pewne! Ale Zmartwychwstanie jest życiem wiecznym „na dobre za dobro”, albo „na złe za złe”. I to też jest pewne. A jak pewne? - zależy już od nas i tylko od tego ziemskiego działania, a dokładniej nie od jego ilości – ale jakości. „Cokolwiek uczyniliście jed-nemu z tych braci moich najmniejszych - Mnieście uczynili” – powiedział nam Pan (Mt 25, 40). Zmartwychwstanie to tyle, co w pełni stać się samym sobą, uwolnić się od codziennej powierzchow-ności, uwolnić się od władzy innych ludzi, od ich oczekiwań, wymagań i opinii a osiągnąć auten-tyczność, wstąpić do wewnętrznej świątyni, w której mieszka Bóg. Zmartwychwstanie Chrystusa pokazuje, że Bóg może wszystko odwrócić i odmienić. Zmartwychwstanie jest wezwaniem: „idźcie, głoscie Ewangelię i życie nią, a ja jestem z wami aż do ostatniej minuty”. Zmartwychwstały umacnia nas „mocą z wysoka” (Łk 24, 29).

Życzę wszystkim radosnego czasu Zmartwychwstania. Życzę radosnego „Alleluja”. Życzę „otwierania oczu”, by zobaczyć matkę i ojca, żonę, męża, dzieci, żebraka, zmęczonego i płaczącego. Życzę „postawienia siebie na nogi” przez sakrament pokuty. Nowego i radosnego życia. Życzę chleba na stole w Ojczyźnie i na naszym emigracyjnym. I jeszcze do chleba daj Wam Boże! Życzę „otwar-tego serca” i odważnego, do głoszenia wielkich „spraw Bożych” w Europie. Życzę, by te słowa pieśni re-ligijnej były nam przypomnieniem rezurekcyjnego dzwonu: „nie zamykajmy serc, zbawienia nadszedł czas, gdy Chrystus puka w drzwi, może ostatni raz”. Błogosławionych świąt! Wesolego Alleluja!

Ks. Ryszard Sztylka,
Rektor Polskiej Misji Katolickiej w Beneluksie

fol. P. Fedorowicz

Wielkanoc i... coś o niej!

Ks. Konrad

Zmartwychwstanie Pańskie, czyli Wielkanoc – to największe i najpiękniejsze święto Chrześcijaństwa. To najwspanialszy dzień od chwili, gdy Bóg stworzył świat! Cały rok liturgiczny jest przygotowaniem i zbliżaniem się do tego dnia. Już pierwsze pokolenia chrześcijan uroczą się czcąc pamiętkę Zmartwychwstania swojego boskiego Mistrza.

Wielkanoc jest świętem ruchomym. Wiadomo, że Chrystus powstał z grobu z soboty na niedzielę (stąd nazwa Wielka – Noc), ale nie można ustalić stałej daty tego święta. W przeszłości data Wielkanocy była przyczyną rozmaitych nieporozumień. Wreszcie zajął się tym problemem Sobór Nicejski w 325 roku. Ustalił on, że Paschę (tak nazywa się również Wielkanoc) będzie się obchodzić w niedzielę przypadającą po pierwszej pełni księżyca, czyli zaraz po zrównaniu wiosennym. Sobór jednak zapomniał podać datę owego zrównania wiosennego, co znowu wywołało nieporozumienia ciągnące się aż do VIII wieku. Jedni byli zwolennikami daty 18-go, inni 21-go, a jeszcze inni 25-go marca. Wreszcie za sprawą św. Bedy Czcigodnego (673-735) i cesarza Karola Wielkiego przyjęto datę zrównania wiosennego, czyli 21-go marca. Wielkanoc zatem jest obchodzona od przetomu VII/VIII wieku. Najwcześniejszy więc termin Wielkanocy przypada na dzień 22-go marca. Zdarzyło się to ostatnio w 1818 roku, a ponownie zdarzy się w 2285 roku. Natomiast najpóźniejsza Wielkanoc może być 25-go kwietnia, nigdy później! Ostatnio było tak w 1943 r. a powtórzy się dopiero w 2038 roku.

Godzina zmartwychwstania Chrystusa pozostaje Bożą tajemnicą! Na pamiętkę tej ostojonej nocy chwili obchodzi się tzw. rezurekcją. W Polsce jest ona obchodzona niezwykle uroczą. Tak też było i w przeszłości. Ks. Kitowicz opisuje ten moment z drugiej połowy XVIII w. tak: "Rezurekcja albo procesja w dzień wielkanocny cum Sanctissimo (tzn. z Najśw. Sakramentem w monstrancji – dop.mój) z grobu wyjętego bywała taka, jaka jest i dzisiaj, trzy razy obchodząca dokoła po kościele wewnątrz albo dokoła kościoła po cmentarzu lub krągach kościelnych... Zaczynała się ta procesja w miastach wielkich zazwyczaj o godzinie

północnej z soboty na niedzielę. Gdzie atoli były katedry, zaczynała się w wieczór w sobotę o godzinie dziewiątej. Po wsiach i miasteczkach małych, zaczynała się w niedzielę o wschodzie słońca. Niemal wszędzie po wsiach i małych miasteczkach podczas tej uroczystej procesji strzelano z moździerzy i z harmatek, z organków (strzelba składająca się z kilku lub kilkunastu rur – dop. mój), albo z ręcznej strzelby... W Warszawie, kiedy król August III mieszkał, który zawsze asystował rezurekcji z królową, zaczynała się rezurekcja o godzinie ósmej wieczorem... Że król August był wzrostu wielkiego i otęty, a ku końcowi panowania swego już był w podeszłym wieku, przeto, żeby się zanadto mordował troistym kościoła obchodzeniem, w obecności jego procesja chodziła tylko raz".

Ale zdarzały się też tej świętej nocy czy poranka także „nieświęte sprawy”. Możemy o tym również dowiedzieć się ze wspomnień ks. Kitowicza. Pisze on tak: „najpункtualniejsi zaś byli w tym rodzaju dewocji rzeźmieszkowie, którzy mieszając się w ciżbę, kieszenie z pieniędzmi wyrzynali, albo z nich zegarki, tabakierki lub chustki ludowi wyciągali”. Tak się zabawiali ci, którzy na rezurekcji wielkanocnej majątku się dorabiali. Tak bywało dawniej i teraz też w miejscach pielgrzymkowych. Dlatego m.in. mając to na uwadze, czyli kradzieże, Sobór Laterański IV (1215) sankcjonując przyjętą wcześniej praktykę nakazywał, aby spowiadać się i przystępować do Komunii św. co roku, właśnie w okresie wielkanocnym, aby przyjąć godnie Chrystusa w Komunii św.

Z procesją wielkanocną łączy się zawsze śpiew „Alleluja”. Ten radosny „krzyk życia” wykonywano dawniej, jak i dziś, przy pomocy chórów, albo też solo lub ze śpiewem całego kościoła. Potem była uroczysta Msza św. Kiedyś (dziś już zaniedbany zwyczaj), po Mszy św. Wielkanocnej ludzie podchodzili do siebie i składali sobie życzenia świąteczne mówiąc: „Chrystus zmartwychwstał”, na co padała odpowiedź: „Zmartwychwstał prawdziwie, alleluja!” Ten zwyczaj jest jeszcze przestrzegany w kościele prawosławnym.

W domu zasiadało się do wielkanocnego śniadania. Stół był przykryty białym obrusem. A na nim były prawdziwe cuda. Kietbasy i pieczywa, mozaiki pisanek, oczywiście chrzan biały i czerwony, kotłaczki i obowiązkowo pośrodku stała „baba” na biało lukrowana. We wszystkich rodzinach śniadanie rozpoczynało się od dzielenia się poświęconym w Wielką Sobotę jajkami. Niczego w tym dniu się nie marnowało. Nawet nie wolno było! Skorupki od jajek gospodyni kruszyła i rozsypywała po kątach izby i sieni, by chroniły dom przed myszami i szczurami. Gospodarz często zanosił skorupki jajek wielkanocnych na swoje pole i rozsypywał je tam, „aby żyto roste wysokie i pełne było kłosów”. Skorupkami jajek karmiono także kury domowe. Także kości ze „święconego” mięsa nie wolno było marnować. Dawano te kotom i psom, i wierzono, że tego roku wścieklna je ominie. Tak cieszyli się z tego święta i ludzie, i zwierzęta. I nikt nie dbał tego ranka „o linię”, jak to się robi dzisiaj.

Po południu była chwila ciszy i zadumy. Gospodarz siadał z gospodynią na progu i tak sobie myśleli: „piękny jest ten świat Boży, kiedy po zimowej śmierci zmartwychwstaje nowy, czysty, nieskalany i zielony! Pytali w sercu: czy będzie rościć pole? Czy nie zabraknie chleba? Czy pozwoli ludziom żyć w dostatku?

Święta wielkanocne upływały pod znakiem jajka. A jajko przecież to życie zakłete. Mówi się, że Chrystus powstał z grobu „jak pisklę z jajka”. Tak i wiosna przebiła się przez skorupę lodu i śniegu. Stąd tak często mamy na kartach wielkanocnych motyw jajek wszelkiego koloru. To symbol życia! Zabawy z jajkami trwały w dawnej Polsce oraz tu i ówdzie do dzisiaj przez całą Wielką Niedzielę. Był to prawdziwy hazard. Stukano pisaną o pisaną. Czyja wytrzyma i nie pęknie! Dostawało się w nagrodę kosz pisanek. *ciąg dalszy na str. 17...*

Poświęcenie pomnika Błogosławionego Jana Pawła II w Brukseli

7 maja, w sobotę odbędzie się uroczystość poświęcenia pomnika Jana Pawła II.

Msza św. pod przewodnictwem Ks. Rektora R. Sztylki sprawowana będzie w kaplicy przy Polskiej Misji Katolickiej, rue Jourdan 80 o godz. 19.00. Po Mszy św. poświęcenie pomnika

błogosławionego Jana Pawła II i modlitwa oddania wszystkich duszpasterzy polonijnych Beneluksu i Rodaków z Beneluksu Janowi Pawłowi II.

Zapraszamy wszystkich naszych Rodaków na to święto.

«W ZJEDNOCZENIU Z BOGIEM»

Dzień Modlitewny Związku Krucjaty Eucharystycznej

Każdego roku w okresie Wielkiego Postu Polskie Zjednoczenie Katolickie organizuje modlitewne spotkanie dla Polonii z Nord i Pas de Calais. Jest ono współorganizowane przez Związek Krucjaty Eucharystycznej, a gromadzi na wspólnej modlitwie dzieci z północy Francji, ich katechetów i rodziców. Wszystko odbywało się w środę 23 marca br. w polskim kościele świętego Józefa w Oignies-Ostricourt.

Od godziny 15. dorośli uczestniczyli w nabożeństwie, sprawowanym przez ks. Dziekana Daniela Żylińskiego, Sekretarza Generalnego PZK. W tym czasie dzieci spotkały się w salce parafialnej na wspólnym przygotowaniu liturgii. Przyjechały one z Dechy, z Dourges, z Harnes i Billy Montigny, z Noeux-les-Mines i Barlin, z Bruay-Laboussiere, Houdain, Divion i Haillicourt, z Lens, z Liévin, z Marles-les-Mines i Calonne Ricouart. Razem z dziećmi z miejscowej wspólnoty Oignies-Ostricourt było ich blisko 170!

O godz. 16. rozpoczęła się koncelebrowana Msza święta, której przewodniczył ks. Daniel Żyliński, a w koncelebrze znaleźli się duszpasterze parafii, z których przyjechały dzieci: ks. Leszek Wojciechowski, ks. Piotr Michniak, ks. Ryszard Kaczor SChr,

ks. Jan Kałuża SChr, ks. Tomasz Mikulak SChr oraz gospodarze spotkania – ks. Jerzy Zawierucha SAC i ks. Stanisław Jurkowski SAC.

W kazaniu wygłoszonym przez ks. Tomasza, duchowego opiekuna Związku Krucjaty, usłyszeliśmy wezwanie, by szukać zjednoczenia z Bogiem przez częste spotkanie się z Nim na modlitwie. Modlitwa przecież jest rozmową z Bogiem, naszym Ojcem, naszym Mistrzem i Panem, jak i naszym najlepszym Przyjacielem. A człowiek modlitwy to taka osoba, która chce być i trwać w jedności ze swoim Stwórcą i Panem.

Zbliżająca się beatyfikacja Sługi Bożego Papieża Jana Pawła II pozwala w tym nowym błogostawionym Kościele znaleźć wzór człowieka zjednoczonego z Bogiem, wzór człowieka modlitwy.

W końcu kaznodzieja przypomniał nam, jaka powinna być nasza rozmowa z Bogiem: codzienna, wytrwała, cierpliwa, gorliwa i żarliwa, ufna oraz pokorna... Te wskazówki pozwoliły nam na wspólne wzniesienie przed Bożym Majestatem naszego przebłagania, dziękczynienia i prośby, które w imieniu wszystkich zgromadzonych zostały odczytane przez dzieci ze wspólnot Bruay, Houdain, Divion, Haillicourt, Karnes, Billy Montigny oraz Dourges. Odczytane modlitwy zostały przy-

niesione również, jako dar w procesji z darami i złożone u stóp ołtarza.

Wspólny śpiew i modlitwa na pewno były dla nas wszystkich, a zwłaszcza dla dzieci głębokim przeżyciem. Śmiało można więc powiedzieć, że dzieci zastąpiły sobie na podwieczorek, a dorośli, na poczęstunek. Jednak wcześniej, tuż po Mszy św., odbyło się jeszcze losowanie w ramach naszej loterii; szczęśliwym zdobywcą nagrody, jaką jest pielgrzymka do Lourdes, został posiadacz losu numer 656.

Serdecznie dziękujemy kapłanom, siostram zakonnym, paniom Malice Vandaele i Wandzie Lamorski – katechetkom z parafii Oignies-Ostricourt, które przygotowały to spotkanie. Panu Franciszkowi Cudkowi, który grał na gitarze, i jego córce, która prowadziła wspólny śpiew. Panom Rajmundowi Woźniakowi i Bruno Balenghien (za fotografowanie). Dziękujemy wszystkim osobom, które przyczyniły się do zorganizowania naszego spotkania. Dziękujemy również wspólnocie parafialnej z Oignies-Ostricourt, z jej proboszczem na czele, którzy nas przyjęli i tak pięknie ugościli. A nade wszystko podziękowania kierujemy pod adresem dzieci i ich rodziców, którzy przybyli na to spotkanie, by wspólnie się modlić. Wszystkim za wszystko serdeczne «Bóg zapłać!».

Króluj nam Chryste!

Thérèse Malecki-Furman
Sekretarka Związku Krucjaty

EN COMMUNION AVEC DIEU
2010 - 2011

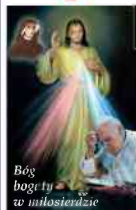
**L'UNION NATIONALE DES ASSOCIATIONS
CATHOLIQUES POLONAISES DU NORD DE LA FRANCE**

vous invitent à la Célébration d'Action de Grâce
à l'occasion de la Béatification du Pape Jean-Paul II
le dimanche 1 mai 2011

**DIMANCHE DE LA DIVINE MISÉRICORDE
EN L'ÉGLISE DU SACRÉ-COEUR DE HARNES**

15.00 : Messe d'Action de Grâce concélébrée
en l'honneur du Bienheureux Pape Jean-Paul II
avec la présence de la Chorale de Tradition et
Avenir de Harnes.

16.15 : Réception salle Chopin
Film: Credo...

RAZEM ZE ŚWIĘTĄ BERNADETĄ
ODMAWIAMY «OJCZE NASZ»

POLSKIE ZJEDNOCZENIE KATOLICKIE

DEKANAT PÓŁNOCNEJ FRANCJI

ZAPRASZA NA PIELGRZYMKE DO LOURDES

**W ROKU JUBILEUSZOWYM 175-LECIA
POLSKIEJ MISJI KATOLICKIEJ WE FRANCJI
(31.V.2011 - 6.VI.2011)**

Wyjazd: z Lens, Harnes, Billy-Montigny, Dourges - wtorek 31 maja po południu.

Powrót w poniedziałek 6 czerwca nad ranem.

CENA: 355€

obejmuje:
- podróż wygodnym autokarem,
- noclegi z utrzymaniem w hotelu
Europe,
- opłata pielgrzymkowa P.M.K.

SIĘGIE SOCIAL DU P.Z.K.:

MISSION CATHOLIQUE POLONAISE
19, rue de Saint Claude
62440 HARNES

☎: 0321780370
0612185192

Ad multos annos, Drogi Księżę Infułacie!

Kilka dni temu, dokładnie 16 kwietnia, znany całej Polsce francuskiej i kochany przez nią Ksiądz infułat Witold Kiedrowski skończył 99 lat, a więc tym samym rozpoczął setny rok swojego przebogatego życia.

Choć to dobra okazja, aby przypomnieć jego biografię, dorobek, tytuły, odznaczenia itd., zostawmy to na przyszły rok, gdy da Bóg, Ksiądz Infułat będzie obchodził stulecie swych urodzin. Miejmy nadzieję, że w tym jubileuszowym roku ukaże się też książka, przygotowywana na zlecenie polskiego Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego, podsumowująca znaczenie działalności Księdza Witolda Kiedrowskiego dla Polski i dla Polonii. Jubilatem, jako świadkiem historii zainteresował się też Katolicki Uniwersytet Lubelski.

Mimo że żyjemy w epoce zaniku wszelkich autorytetów moralnych, wyszydzenia patriotyzmu i gwałtownie rosnącego antyklerykalizmu, fenomen pt. „Ksiądz Kiedrowski” skutecznie opiera się tym tendencjom. Dla rodaków i dla Francuzów Ksiądz Generał Witold Kiedrowski pozostaje niekwestionowanym przykładem obywatela, bezgranicznie oddanego swojej ojczyźnie, i kapłana, szczerze kochającego Boga i bliźniego

swego. (Choćby to był złodziej, który go okradł w metrze).

Swą niezłomną postawą patrioty oraz duszpasterza szanującego godność człowieka, jego osoba łączy kolejne pokolenia, fascynuje szczególnie młodzież, o czym świadczy na przykład niezwyklej prezent, jaki otrzymał ostatnio z okazji 99. urodzin: swój rzeźbiarski portret, odlany w brązie. Autorką rzeźby jest studentka V roku Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie, Magdalena Ziótkowska, pozostająca pod wrażeniem spotkania ze skromnym, życzliwie uśmiechniętym, sędziwym kapłanem – żywą legendą Polonii. Rzeźba stoi w bibliotece sióstr nazaretanek w Paryżu przy rue Vaugirard. Siostry orzekły, że wiernie oddaje rysy ich wieloletniego kapłana, ale zarazem przypomina... Jana Pawła II.

Coś w tym faktycznie jest, „polskiego” Papieża i Księdza Witolda Kiedrowskiego, obydwu Wielkich Polaków, łączy podobieństwo pod wieloma względami.

„Ad multos annos”, Drogi, czcigodny Księżę Infułacie! Wielu lat życia, w dobrej formie, dla Polski, Polonii i Kościoła! □

Redakcja Głosu Katolickiego
Barbara Stettner-Stefańska

Wielkanoc i... coś o niej!

...ciąg dalszy ze str. 15

O tym, że jajko ma niezwykłą moc, wiedzieli ludzie już co najmniej pięć tysięcy lat temu. Właśnie tyle liczą sobie najstarsze pisanki ze znaleziska w Asharah (dzisiejszy Irak). Występowały one w kulturach starożytnych Persów, Chińczyków i Fenicjan. Na ziemiach polskich znaleziono pisanki pochodzące z X wieku. O „malowanych jajkach” wspomina także nasz XIII-wieczny kronikarz Ks. Wincenty Kadłubek. Jest to właściwie pierwszy literacki opis polskich pisanki! Pierwotne pisanki były przedmiotem magicznym, służącym do obrony domostwa przed złymi duchami. Zakopywano je u wejścia do chaty, pod progiem, aby broniły wstępu złym mocom. Malowanie jajek uważano za warunek istnienia świata i wierzono, że zaniechanie tego zwyczaju spowodzi katastrofy.

Natomiast poniedziałek wielkanocny zaczynał się od oblewania wodą dziewczyn. Tak narodził się słynny dyngus! Oblewanie wodą w tym dniu to męski przywilej. Zostać oblaną – to nic przyjemnego,

ale spędzić całą dyngus w suchym ubraniu – było jeszcze gorsze, po prostu wstyd! Trudno dziś powiedzieć, jaki jest sens tego zwyczaju. Możliwe, że chodziło o akt oczyszczenia i wzmocnienia sił vitalnych. Ziemia rodzi tylko wtedy, gdy nie brak jej wody, gdy padają deszcze. Polewano więc także dziewczyny. I tak upływały najpiękniejsze dni roku – wielkanocne święta. Czas modlitwy, śpiewu, pisków i hałasów, czas gości i obfitego stołu. I czas pięknych zwyczajów.

Dzisiaj wiele tych zwyczajów zanika, ale zostaje nam zawsze ta pachnąca zielenią Wielkanoc! Został czas radości i nowych nadziei, A Chrystus Zmartwychwstały przebił dłonią błogostawi utrudzonym ludziom, zwierzętom i budzącej się do życia ziemi. W powietrzu czuć wiosnę, ptaki śpiewają...

Dobrze jest żyć! Tego życzę z okazji Wielkanocy: wspomnień z ojczystych stron, tamtych zwyczajów, śpiewów. Wesołego Alleluja! Pan zmartwychwstał prawdziwie. No...i dyngusa! □

Ks. Konrad

Msza św. w intencji Jana Pawła II

W sobotę 2 kwietnia w kościele polskim Wniebowzięcia NMP w Paryżu odprawiona została, na prośbę Francuskiego Koła Przyjaciół Fundacji Jana Pawła II, Msza św. w intencji Jana Pawła II w 6 rocznicę Jego odejścia do Domu Ojca.

Była to, jak to podkreślił ks. proboszcz dr Wacław Szubert, ostatnia „w intencji” Ojca Świętego, wkrótce bowiem modlić się będziemy „do Błogostawionego” Jana Pawła II.

Koło Przyjaciół Fundacji chciało w tym roku przeżyć ten dzień w różnych parafiach w Paryżu i okolicy i dlatego nie wszyscy

mogli być obecni. Byli obecni Pan Henryk Rogowski, prezes honorowym i założyciel Koła, z małżonką i inni członkowie Rady Administracyjnej.

Msza św. miała charakter głębokiego przeżycia pamięci o „Człowieku, który został Papieżem i Papieżu, który pozostał człowiekiem”. Podkreślił to Ks. proboszcz w swojej homilii i przypomnieli nam to czytane podczas Mszy cytaty z dzieł Papieża, dla którego „człowiek jest drogą Kościoła”.

Charakter szczególnie uroczysty nadał naszej Mszy św. śpiew goszczącego właśnie w Paryżu chóru Świętej Kingi z Budapesztu

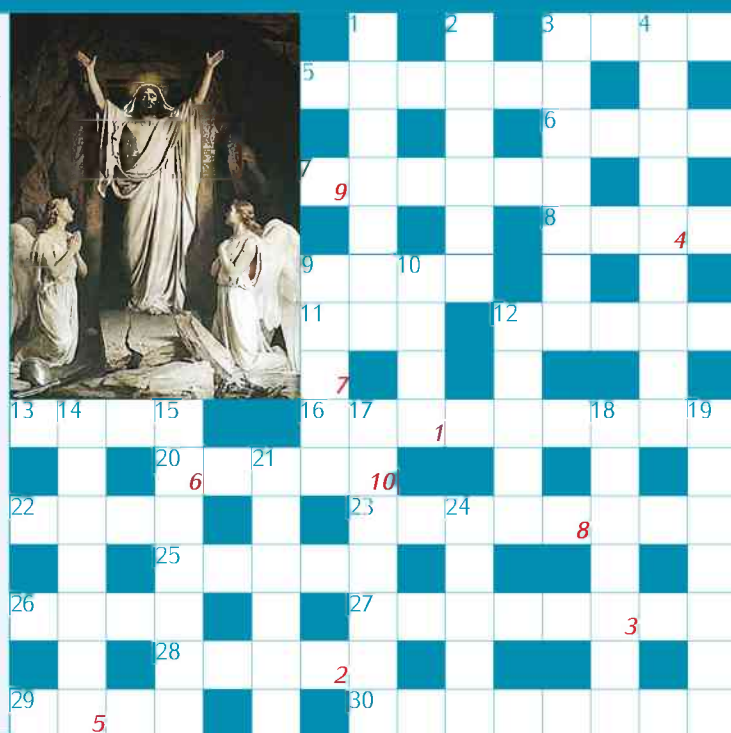
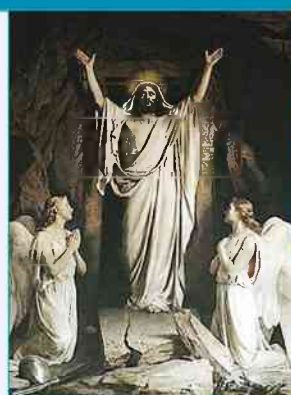
pod dykcją Szilvestera Rostettera i chóru Gaude Mater pod dykcją Ewy Lenartowicz. Chór budapeszteński dał następnie koncert pieśni ze swego bogatego repertuaru. □

KRZYŻÓWKA GŁOSU

POZIOMO: 3) Zarost nad górną wargą 5) Drążek lino-skoczka 6) Pracuje w cylindrze 7) Płyn do odkażania ran 8) Syn syna 9) Uroczysty ubiór sędziego 11) Świadoma część osobowości; jaźń 12) Partnerka jelenia 13) Stop żelaza z węglem 16) Lokum dla ciecia 20) Towarzyska śmietanka 22) Graficzny symbol firmy 23) Majętność, dostatek 25) Ulubieniec, faworyt 26) Czuwa nad poetą 27) Zabawa lub błaźnistka 28) Narzędzie grawera 29) Kulki lodowe z nieba 30) Autor maksimum

PIONOWO: 1) Specjalista od chorób 2) Wysiętek poniesiony dla kogoś 3) Wtręt 4) Np. rak 9) Treść słowna 10) Gorący wafel podawany z dżemem 12) Czerpak koparki 14) Przeszarzale: chodnik 15) Pantera, lampart 17) Pisze się na niej kredą 18) Nagłe zaburzenie wielu funkcji organizmu; szok 19) Leczy przeciwnie niż homeopata 21) Bodziec, podnieta 24) Greta, aktorka

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
---	---	---	---	---	---	---	---	---	----

Śniadanie Wielkanocne w naszym, katolickim domu

Głowa rodziny rozpoczyna modlitwę:

W imię Ojca i Syna i Ducha Świętego.

Wszyscy odpowiadają: Amen.

Następnie odmawia modlitwę: Panie Jezu Chryste, zasiądź między nami i udziel nam radości Twego Zmartwychwstania, a stół nasz niech będzie znakiem pojednania. Alleluja! Alleluja!

Następnie ciec lub ktoś z członków rodziny czyta fragment Ewangelii: Czytanie z Ewangelii Św. Łukasza: „A gdy rozmawiali o tym, co się stało, Jezus sam stanął pośród nich i rzekł do nich: „Pokój wam”. Zatrwożonym i wylęknętym zdawało się, że widzą ducha. Lecz On rzekł do nich: „Czemu jesteście zmieszani i dlaczego wątpliwości budzą się w waszych sercach? Popatrzcie na moje ręce i nogi: to Ja jestem. Dotknijcie się Mnie i przekonajcie: duch nie ma ciała ani kości, jak widzicie, że Ja mam”. Przy tych słowach pokazał im swoje ręce i nogi. Lecz gdy oni z radości jeszcze nie wierzyli i pełni byli zdumienia, rzekł do nich: „Macie tu coś do jedzenia?” Oni podali Mu kawałek pieczonej ryby. Wziął i jadł wobec nich” (Łk 24, 36-43).

Następnie mówi: Do Chrystusa, który pokonał śmierć i zmartwych-

wstając otworzył nam bramy wieczności zanieśmy nasze modlitwy:

1. Panie Jezu Zmartwychwstały, udziel naszej rodzinie daru miłości zgody i pokoju. Ciebie prosimy. Wystuchaj nas Panie.
2. Panie Jezu Zmartwychwstały, obdarz szczęściem przyjaciół naszej rodziny i wszystkich, którzy nam pomagają. Ciebie prosimy.
3. Panie Jezu Zmartwychwstały, obdarz dobrym zdrowiem wszystkich chorych i cierpiących w naszej rodzinie. Ciebie prosimy.
4. Panie Jezu Zmartwychwstały, obdarz radością wszystkich samotnych i smutnych tego poranka a zwłaszcza tych, przebywających poza granicami swojej Ojczyzny. Ciebie prosimy.
5. Panie Jezu Zmartwychwstały, oddal od naszej rodziny wszystkich naszych wrogów i nieprzyjaciół, aby nie wyrządzili nam żadnej krzywdy i szkody. Ciebie prosimy.
6. Panie Jezu Zmartwychwstały, uchron naszą rodzinę od kłótni, sporów i nienawiści, i daj abyśmy zawsze umieli sobie przebaczyć. Ciebie prosimy.
7. Panie Jezu Zmartwychwstały, błogostaw naszej rodzinie i opiekuj się nami podczas naszych codzienności. Ciebie prosimy.

Zaproszenie na Mszę dziękczynną

„Nie każdy będzie mógł uczestniczyć w Rzymie w beatyfikacyjnej Mszy św., na placu św. Piotra. Wielu z nas będzie śledzić transmisję przez media.

Dlatego, odpowiadając na potrzebę wspólnej modlitwy i radości, w imieniu Polskiej Misji Katolickiej okręgu Le Bassin Minier de Blanzey – Montceau les Mines – Sauvignes les Mines – Saint Vallier (Bourgogne) serdecznie zapraszam do udziału w urocz-

stości Dziękczynienia Panu Bogu i Jego Matce, Królowej Polski i Polonii za wielki Dar Beatyfikacji Papieża Jana Pawła II. Uroczysta Msza św. z udziałem chóru polskiego „Tradycje” odbędzie się **1 maja, o godz. 16 w kościele Les Gautherets (71230 Saint Vallier, rue de Saint Vallier).**

Po Mszy św. chór „Tradycje” zaprasza na poczęstunek, do polskiej sali (im. Kończaka) w Les Gautherets, aby przedłużyć naszą wspólną radość. Bądź z nami, Polakami! Dzielimy radość wspólnie!

Zapraszamy na stronę internetową: www.montceau.parafia.info.pl
ks. Tomasz Tobys SChr

III Europejskie Spotkanie Młodzieży Polskiej

Lourdes 1 – 5 czerwca 2011 r.

Razem ze Św. Bernadetą odmawiajmy „Czcie Nasz”

Już trzeci raz – w ramach 136 Pielgrzymki Polonii Europejskiej do Lourdes – młodzi Polacy z całej Europy będą mogli spotkać się na wspólnym wielbieniu Jezusa Chrystusa u boku Jego Matki. Lourdes nie trzeba reklamować. Miejsce święte, a czas – wyjątkowy. Spotkanie młodzieży polskiej przypada między: Beatyfikacją Jana Pawła II w Rzymie i Światowymi Dniami Młodzieży w Madrycie. Lourdes stanowi pomost by duchowo przygotować się do ŚDM w Madrycie. Do zobaczenia zatem już wkrótce u Matki naszego Pana. Jan Paweł II, wtedy już błogostawiony, będzie szczególnie nam błogostawiał z Domu naszego Ojca.

Zapisy w biurze Polskiej Misji Katolickiej:

263 bis, rue St. Honoré, 75001 Paris lub drogą mailową: spotkanie.mlodziezy@live.fr – Przy zgłoszeniu należy wpłacić zaliczkę w wysokości 27 euro, na konto: Aumonerie Polonaise CCP 23 343 69 N Centre Paris z dopiskiem: Lourde-Młodzi.

Ks. i f. Stanisław Jeż, Rektor PMK we Francji

Z listów do redakcji

Ku czci ofiar Katastrofy smoleńskiej

Byliśmy dzisiaj na uroczystym odsłonięciu Obelisku i Tablicy Pamiątkowej ku czci ofiar Katastrofy smoleńskiej.

Zostały one ufundowane przez Polonię z Sydney i usytuowane na terenie kościoła w Marayong (jedyna w pełni polska świątynia w tym regionie) – centrum polskich katolików.

Piękna, podniosła uroczystość, z udziałem konsula, Mszą świętą i okolicznościowym programem artystycznym.

Zdzisław

8. Panie Jezu Zmartwychwstały, obdarz chwałą zmartwychwstania, wszystkich naszych zmarłych... krewnych, bliskich i znajomych Ciebie prosimy.

Wszyscy: „Ojcie nasz...”

Modlitwa przed posiłkiem:

Panie Jezu Chryste, Ty w dzień przed swoją męką i śmiercią poleciałeś uczniom przygotować paschalną wieczerzę; w dzień Zmartwychwstania przyjąłeś zaproszenie dwóch uczniów i zasiadłeś z nimi do stołu, a późnym wieczorem przyszedłeś do jedynastu Apostołów, by spożyć z nimi posiłek. Prosimy Cię, daj nam z wiarą przeżywać Twoją obecność w naszej rodzinie podczas świątecznych posiłków w dzień Twojego zwycięstwa, abyśmy mogli się radować z udziału w Twoim życiu i zmartwychwstaniu. Który żyjesz i królujesz, na wieki wieków. **Składamy sobie życzenia, w czasie których dzielimy się jajkiem – symbolem życia.**

fol. P. Febrowicz

Niech Twoje błogosławieństwo, Zmartwychwstały Jezu, spocznie na nas i naszych bliskich, a Dobra Nowina, Wielkanocna Nowina o miłości i pokoju niech wypełni się w nas i w Was, drodzy Czytelnicy Głosu Katolickiego. Sławomir Indyk
Prezes PZK Regionu Paryskiego
PS. Już teraz serdecznie zapraszamy na nasze kolejne Wiosenne Forum Katolickie. Szczegóły w najbliższych numerach Głosu.

FRANCUSKIE KOŁO PRZYJACIÓŁ
FUNDACJI JANA PAWŁA II
ZAPRASZA

**W SOBOTĘ
30 KWIEŚNIA
O 17:15**

W PRZEDDZIEN
BEATYFIKACJI
JANA PAWŁA II

NA
**WIECZÓR
PAMIĘCI,
SKUPIENIA
I MODŁITWY**

17:15 - PRZEJMUJĄCY
FILM O JANIE PAWLE II,
18:30 - MSZA ŚWIĘTA
I CZYTANIE
NAJPIĘKNIEJSZYCH
TEKSTÓW PAPIESKICH

AMBASADA POLSKA
W PARYŻU

“3 MAJA”

**ŚWIĘTO NARODOWE
OBCHODY W PONIEDZIAŁEK 2 MAJA
I WE WTOREK 3 MAJA**

FEDERACJA POLONII
FRANCUSKIEJ

Polska Misja
Katolicka we Francji

Polskie Towarzystwo
Historyczno-Literackie

Kongres Polonii Francuskiej
Maison de la Pologne de France

poniedziałek 2 maja 2011

17:30 - defilada na Polach Elizejskich
i złożenie wieńców pod Łukiem Triumfalnym w Paryżu
z udziałem KOMPANII HONOROWEJ WOJSKA POLSKIEGO

wtorek 3 maja 2011

11:00 - Uroczysta Msza Święta za Ojczyznę
w kościele polskim w Paryżu, metro Concorde, alba-Madeleine

7, rue Duphot, 75001 Paris
tel. 01 40 15 09 09
www.karolina.fr

*Najlepsze
Towarzystwo w Podróży!*

KAROLINA

FRANCE - POLSKA - FRANCJA - POLOGNE - FRANCE - POLSKA
BILETY AUTOKAROWE I LOTNICZE - BILLETS D'AUTOCARS ET D'AVIONS

Potrzebujesz ubezpieczenia
w konkurencyjnych cenach?

Zadzwoń!

Dariusz ŚCIGAJ, przedstawiciel firmy ubezpieczeniowej
FOUR GATES FRANCE COURTAGE, proponuje wszelkie
ubezpieczenia i usługi kredytowe.

61, rue de la Tour d'Auvergne (RER A, stacja Torcy) – 77185 LOGNES
tel. **09 50 08 00 32** (po francusku); **06 70 35 13 76** (po polsku i francusku)
e-mail: **d.scigaj@fourgates.fr**
Nr ORIAS: 1005837 | Na życzenie – dojazd do klienta w regionie paryskim

FOUR GATES
FRANCE

PSYCHOLOG-TERAPEUTA:
TEL. 01 45 88 58 60

udziela pomocy w przypadku:
problemów życiowych, depresji, ciężkich chorób, żaloby...

Pielgrzymka do Lourdes

Od 16 do 23 maja 2011 r.

Bellevue (dom Polskiej Misji Katolickiej w Lourdes)
Cena 370 € (podróż, pobyt, ubezpieczenie)
Zapisy do 30 kwietnia, wpłata przy zapisie:
170 €.

Józefa Natanek
3, rue Molière, 62680 Mericourt
Tel. 03 21 69 99 09

Przystąp do naszego stowarzyszenia konsumentów, aby
odzyskać niezależność finansową i spokój ducha.

Informacje: tel. 01 45 93 46 38
e-mail: **maria.klugman@free.fr** | **www.lyoness.fr**

PROBLEMY Z KOMPUTEREM?

tania, szybka i fachowa pomoc u klienta w domu lub w firmie.

- SERWIS sprzętu informatycznego
- INDYWIDUALNE szkolenia i korepetycje
- INSTALACJE sieci komputerowych
- INTERNET
- INSTALACJA i utrzymanie systemów operacyjnych

wszystko za rozsądną cenę, w dogodnym miejscu i czasie.

ZADZWOŃ: 06 23 28 07 44; 02 38 97 08 93.

Madryt 2011

11 sierpnia – wyjazd z Paryża ok g. 18.00
12 – 15 sierpnia – Barcelona,
16 – 22 sierpnia – Madryt
22 – 24 sierpnia – Santiago de Compostela
25 sierpnia – powrót nocą do Paryża

Koszt: Pielgrzymki: 560 €

Zapisy: ks. Łukasz Skawiński.

Parafia Wniebowzięcia NMP w Paryżu
(do 30 kwietnia 2011 r.).

Przy zgłoszeniu należy wpłacić 250 €

Dodatkowe informacje: e-mail: **madryt2011@yahoo.fr**

**Wyjedź z nami
do Madrytu!**

A-Z-RENO

firma budowlana zatrudni:

elektryka

tel. **06 82 59 23 13**

PODRÓŻE DO POLSKI

* **IZABELL** - REGULARNY PRZEWÓZ OSÓB I TOWARÓW
DO POLSKI POŁUDNIOWEJ. TEL. **01 41 71 12 79; 06 20 87 70 77!**

* **LUXSUS** - PRZEWÓZ OSÓB I TOWARÓW DO POLSKI - OLSZYNA,
WROCLAW, KATOWICE, KRAKÓW, RZESZÓW.
TEL. **01 42 38 63 20; 06 62 75 50 06; (00 48 12) 284 12 50**

PRZEWYOZY
FRANCJA - POLSKA
monikabus@interia.eu
wyjazdy w każdą niedzielę
paczki odbieramy i dostarczamy
na terenie całej Polski
Polska: +48 (15) 84 22 885
+48 (0) 602 358 007
Frncja: 06 21 12 48 55

PRZEWYOZY OSÓB - PACZEK - PRZESYLEK - TRANSPORT AUT - PRZEPROWADZKI

Rozliczenia księgowo. 07 60 74 90 98

SOBCZYK ANNA – SPRAWY URZĘDOWE:

- CAF, RSA, CMU
- Pôle Emploi, Chômage
- Telefon, Internet, Bank
- Znajomość prawa pracy
- CV, listy motywacyjne, podania

Tel. **06 66 42 64 08** – pon-sob od 10 h 00 do 20 h 00

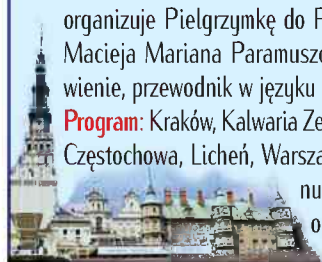
e-mail: **sobczykanna@yahoo.pl**

SIRET: 524 219 854 000 14

AGENCJA ANNA EVENTS INTERNATINAL

organizuje Pielgrzymkę do Polski 14-21 sierpnia 2011 r. z udziałem ks.
Macieja Mariana Paramuszczaka. Wylot z Tuluzy, 8 dni, pełne wyży-
wienie, przewodnik w języku francuskim.

Program: Kraków, Kalwaria Zebrzydowska, Wadowice, Wieliczka, Auschwitz,
Częstochowa, Licheń, Warszawa. **Cena 1330 euro** za osobę. **Zapisy** pod
numerem tel: 06 81 34 33 40; 05 61 26 16 29,
oraz adres email: **annaxyz@yahoo.fr**

UWAGA! Drobne ogłoszenia w G.K.: 0,8 €/słowo; przy powtórzeniach – od trzeciego razu – 0,5 €/słowo; ogłoszenia ekspresowe – we Wkładce G.K.: 5 € („szukam pracy” – 3 €); przy powtórzeniach – 50% ceny; – „usługi” – do 10 słów: – 8 € (powtórzenia 5 €), do 20 słów – 12 € (powtórzenia 8 €). Ogłoszenia umieszczamy dodatkowo na stronie internetowej G.K. (www.glos-katolicki.eu) – dopłata wynosi –1 € na tydzień („usługi” – 2 €)! Reklamy (ceny w zależności od ilości powtórzeń i wielkości) – inf. i cennik w redakcji GK – 263 bis, rue Saint Honoré, 75001 Paris – II piętro: w godz. 9-12h30 i 15-18, od poniedziałku do piątku; tel. 01 55 35 32 28(31); 01 42 96 23 29; fax 01 55 35 32 29; e-mail: **vkat@club-internet.fr**

Bilety autokarowe i samolotowe

Janosik SINDBAD

**PARYZ : 252, rue Rivoli - 2, rue Mondovi;
tel. 01 44 69 30 80, 01 40 20 00 80.**

**WYJAZDY DO POLSKI 7 razy w tygodniu, 2 razy dziennie:
14³⁰ - ekspres Południe Polski - Podkarpacie,
16⁰⁰ - reszta Polski; w sumie 120 miast.**

Czynne 7 dni w tygodniu - przesyłki i paczki do Polski

GaB

LES GAMINS DES BOIS

- Pieluszki ekologiczne
- Torby dla mam
- Kolekcje ubrań dla dzieci
- Zabawki drewniane

www.GaminsDesBois.com | contact@gaminsdesbois.com | tel. 06 27 62 96 87

École Privée NAZARETH

Szkoła Języka Francuskiego

21 lat doświadczenia w Paryżu!!!

Cours Privé d'Enseignement Supérieur - déclaré à l'Académie de Paris
przygotowanie do: **DILF, DELF, DALF, TCF** i na wyższe studia
Zajęcia wieczorne i sobotnie – 20, rue Legendre, Paris 17

status studenta

Zapisy na II semestr 2011 w styczniu i lutym

☎ **01 43 03 38 33**, ☎ **06 62 69 13 83**, ☎ **01 43 05 83 15**

COURS DE LANGUE POLONAISE - TOUS NIVEAUX
enseignement individuel ou en groupe, traductions.

Przygotowujemy do: – Europejskich Egzaminów Certyfikacyjnych
z języka polskiego zgodnie z wymogami Rady Europy;
– do matury francuskiej – język polski LV 2 i 3.

www.nazarethfamille.fr

S A R L F R A N - P O L M . A .

Sprzedż artykułów polskich

Dystrybucja hurtowa, detaliczna, realizacja indywidualnych zamówień okolicznościowych

**ciasta • wędliny • ryby • pieczywo • nabiał •
słodczyce • napoje • prasa • książki • filmy DVD**

Regularne dostawy świeżych towarów z Polski.

Towary na zamówienie z dostawą do domu gratis* Zapraszamy codziennie
w godzinach od 9⁰⁰ do 20⁰⁰ *przy zamówieniu minimum 50 €

230 rue Paul et Camille Thomoux, 93330 Neuilly sur Marne;
tel. 06 66 64 50 25, 09 81 11 17 39 lub 06 42 83 53 59

SARL Au Capital de 50 000 €; N°SIRET: 498 769 801 00016; R.C.S. BOBIGNY APE 552 P

Dr Danuta Baranowicz-Schouker
chirurgien-dentiste
33, rue Poissonnière - 75002 Paris, M° Bonne Nouvelle
tél. 01 42 33 60 31; 06 20 25 08 15
(mówimy po polsku)

BIURO TŁUMACZEŃ
W. A. KOCZOROWSKI

Tłumacz przysięgły przy Sądzie Apelacyjnym w Wersalu
90, rue Anatole France - 92290 Châtenay-Malabry
lub

4, villa Juge - 75015 Paris (M° Duplex)
tel. 01 46 60 45 51 lub 06 07 71 52 90; (e-mail: wakocz@aol.com).
Tłumaczenia urzędowe, redakcja podań i pism, formalności
prawno-administracyjne w urzędach, kancelariach notarialnych i sądach.

TŁUMACZ PRZYSIĘGŁY
INFORMACJE PRAWNE

**S. Bocianowski, dr prawa międzynarodowego,
ekspert sądowy**

105 bis, bd de Grenelle, 75015 Paris

Tel. 06 17 98 60 20, tel/fax 01 43 06 00 70, bocianowski@sfr.fr

**Sprawy administracyjne, małżeńskie, emerytalne,
spadkowe itp. we Francji i w Polsce**

Un professeur de polonais donne des cours, niveau
débutant ou avancé, à Paris et la région parisienne.
« Ceux qui veulent apprendre ma langue maternelle, je
les invite à me contacter. »

Nauczycielka z zawodu daje lekcje z języka polskiego
dla dorosłych i dzieci. Posiadam duży staż pracy. Stosuję
sprawdzone, klasyczne metody. Pomagam w przygoto-
wywaniu do egzaminów, pisaniu prac itp.

Jolanta, tel. 06 32 55 99 95, jolantawiertel@yahoo.fr

❁ ROZBIÓRKI. WYWÓZ GRUZU. NISKIE CENY!

T. 06.20.03.34.85

❁ WYWÓZ GRUZU. PRZEPROWADZKI.

T. 06. 78. 08. 65. 65

**❁ Przeprowadzki, dowóz materiałów – 50 €,
wywóz gruzu – 110 €, VW LT (11 m³).**

T. 06.18.05.04.95

Poradnia Psychologiczna

**przy Parafii Polskiej w Paryżu XVI - 18, rue Claude Lorrain
przyjmuje - bezpłatnie - w niedziele o godz. 17⁰⁰.**

GŁOS

KATOLICKI
VOIX CATHOLIQUE

Tygodnik polski za granicą
(*Hebdomadaire de l'émigration polonaise*)

N° 17 (2408): 24. IV. 2011

Commission paritaire N°: 0510 G 86630;

ISSN: 1279-953X

Cena (Prix au n°): 1,55 €

Wydawca (Editeur): Polska Misja Katolicka we Francji (*La Mission Catholique Polonaise en France*) – tél. 01 55 35 32 32

Adres (Adresse): 263 bis, rue Saint-Honoré, 75001 Paris. Tél.: 01 55 35 32 28; 01 55 35 32 31; fax 01 55 35 32 29.

E-mail: vkat@club-internet.fr, vkat@sfr.fr | www.glos-katolicki.eu

CCP 12 777 08 U Paris; CCP 19 180 05 U Paris.

Dyrektor Publikacji (Directeur de la Publication): Ks. inf. Stanisław Jeż – Recteur MCP.

Redaktor (Rédacteur): Paweł Osikowski; Zespół (Rédaction): ks. Tomasz Sokół, Tomasz Ptsarek.

Druk (Imprimerie): INDICA – 26, rue de l'Industrie – 92400 Courbevoie; tel. 01 47 82 32 32.

Abonnement (Abonnement): 1 rok (1 an) – 56,60 €; pół roku (6 mois): 30,30 €.

Redakcja nie zwraca materiałów nie zamówionych, zastrzega sobie prawo dokonywania skrótów i nie odpowiada za treść ogłoszeń.

Numer złożony do druku (soumis à l'impression) : 13.04.2011

Inf. o prenumeracie na str. 8.

UBEZPIECZENIA PO POLSKU Grażyna Lubicz Fernandes

SwissLife tel. 01 39 64 38 36; 06 73 47 94 20 • fax: 01 34 17 43 51 e-mail: grazyna.fernandes.ag@swisslife.fr

BP 27 - 14, Résidence du Lac - 95880 Enghien Les Bains (północne przedmieście Paryża).

KOMPLETNA OBSŁUGA KLIENTA PO POLSKU

Numer pośrednika ubezpieczeń: 07 007 704, w rejestrze ORIAS - www.orias.fr; Instancja kontroli ACP

TVP
POLONIA

PROGRAM TV

25 kwietnia - 8 maja 2011

PONIEDZIAŁEK 25 KWIETNIA

6⁰⁰ Jajko - dok. 6²⁵ Stacja Milówka 7²⁵ Z Gliwic do Paryża - dok. 8²⁵ Tylko Kaśka - serial 9⁰⁰ Kabaretowy Klub Dwójki 9⁵⁵ Smaki polskie 10¹⁵ Szansa na Sukces 11¹⁰ Słownik polsko@polski 11⁴⁵ Akademia pana Kleksa 13¹⁰ Złotopolscy - telenowela 13⁴⁰ Czas honoru - serial 14³⁵ Stacja Milówka 15³⁵ Mrozek i Baltazar - dok. 16³⁵ Wieczory Humoru i Satyry Lidzbark 2010 17⁰⁰ Teleexpress 17²⁰ Kochaj albo rzuć - komedia 19²⁵ Dobranocka 19⁴⁰ Wiadomości 20⁰⁰ Sport 20²⁰ Blondynka - serial 21¹⁰ Miss mokrego podkoszulka - film 22¹⁰ Pogoda 22¹⁵ Polska 24 22⁴⁵ Lidzbarskie Wieczory Humoru i Satyry 23³⁵ Sukces(2) - serial 0³⁰ Pamiętaj o mnie 0⁵⁰ Kabaretowy Alfabet Dwójki 1¹⁵ Dobranocka 1³⁰ Wiadomości

WTOREK 26 KWIETNIA

6⁰⁰ Kawa czy herbata? 8⁰⁰ Wiadomości 8⁰⁹ Polityka przy kawie 8²⁵ Janka - serial 9⁰⁰ Stacja Milówka 10⁰⁵ Ogniem i mieczem(2) - serial 12⁰⁰ Wiadomości 12¹⁵ Plebania - telenowela 12⁴⁵ Złotopolscy - telenowela 13¹⁵ Egzamin z życia

- serial 14⁰⁵ Polska 24 14³⁵ Opole 2003 na bis 15⁴⁰ Miss mokrego podkoszulka - film 16⁴⁵ Przeboje kabaretu 17⁰⁰ Teleexpress 17²⁵ Szansa na Sukces 18²⁰ Plebania - telenowela 18⁴⁵ Dzika Polska - serial 19¹⁵ Dobranocka 19³⁰ Wiadomości 20⁰⁰ Sport 20¹⁵ Londyńczycy II - serial 21⁰⁵ Kabaretowa Scena Dwójki 22⁰⁰ Pogoda 22⁰⁵ Polska 24 22⁴⁰ Ekstradycja III - serial 23⁴⁰ Mam inne zdanie 0³⁰ Pamiętaj o mnie 0⁵⁰ Plebania - telenowela 1¹⁵ Dobranocka 1³⁰ Wiadomości

ŚRODA 27 KWIETNIA

6⁰⁰ Kawa czy herbata? 8⁰⁰ Wiadomości 8⁰⁹ Polityka przy kawie 8²⁵ Niewiarygodne przygody Marka Piegusa - serial 9⁰⁰ Szansa na Sukces 10⁰⁰ Ogniem i mieczem(2) - serial 12⁰⁰ Wiadomości 12¹⁵ Plebania - telenowela 12⁴⁵ Złotopolscy - telenowela 13¹⁵ Blondynka - serial 14⁰⁵ Polska 24 14⁴⁰ Benefis 15⁴⁰ Mam inne zdanie 16³⁵ Info jazda 17⁰⁰ Teleexpress 17²⁵ Studio Hi-Fi 18²⁰ Plebania - telenowela 18⁴⁵ Pod Tatrami 19⁰⁰ Wilnoteka 19¹⁵ Dobranocka 19³⁰ Wiadomości 20⁰⁰ Sport 20¹⁵ Trójką bermudzki - film 22⁰⁰ Pogoda 22⁰⁵ Polska 24 22⁴⁰ Mrozek i Baltazar - dok. 23⁴⁵

Koncert Justyny Steczkowskiej 0⁵⁰ Plebania - telenowela 1¹⁵ Dobranocka 1³⁰ Wiadomości

CZWARTEK 28 KWIETNIA

6⁰⁰ Kawa czy herbata? 8⁰⁰ Wiadomości 8⁰⁹ Polityka przy kawie 8²⁵ Szaleństwo Majki Skowron 9⁰⁰ Studio Hi-Fi 9⁵⁰ Smaki polskie 10⁰⁵ Piwo - film 10³⁵ Maktowicz w podróży 11¹⁰ Dwie strony medalu - serial 11⁴⁰ Program rozrywkowy 12⁰⁰ Wiadomości 12¹⁵ Plebania - telenowela 12⁴⁵ Złotopolscy - telenowela 13¹⁵ Londyńczycy II - serial 14⁰⁵ Polska 24 14³⁰ Wilnoteka 14⁴⁵ Kabaretowa Scena Dwójki 15⁴⁵ Siew nadziei - dok. 17⁰⁰ Teleexpress 17²⁵ Kabaretowy Klub Dwójki 18²⁰ Plebania - telenowela 18⁴⁵ Słownik polsko@polski 19¹⁵ Dobranocka 19³⁰ Wiadomości 20⁰⁰ Sport 20¹⁵ Zagadkowa blondynka 21¹⁰ Egzamin z życia - serial 22⁰⁰ Pogoda 22⁰⁵ Polska 24 22⁴⁰ Ballada o Januszu - serial 23⁴⁰ Recital Michała Bajora 0²⁰ Kryptonim JP II - dok. 0⁵⁰ Plebania - telenowela 1¹⁵ Dobranocka 1³⁰ Wiadomości

PIĄTEK 29 KWIETNIA

6⁰⁰ Kawa czy herbata? 8⁰⁰ Wiadomości 8¹⁰ Poli-

136 Pielgrzymka Polonii europejskiej do Lourdes: 1-5 czerwca 2011

W Roku Jubileuszu 175-lecia Polskiej Misji Katolickiej we Francji, 136 Pielgrzymka Polonii Europejskiej do Lourdes odbędzie się, jak zwykle, od środy przed Wniebowstąpieniem Pańskim - tzn. od 1 czerwca - do niedzieli 5 czerwca.

Z racji 175-lecia PMK, serdecznie zapraszamy do udziału w Pielgrzymce delegacje z każdego Polskiego Ośrodka Duszpasterskiego z terenu całej Francji.

Realizując program duszpasterski na rok 2011: „Trwać w komunii z Panem Bogiem”, za przykładem św. Bernadety - Powiernicy Matki Bożej - podejmiemy szczegółowy temat: „Razem ze Świętą Bernadetą odmawiamy *Czyje nasz*”. Dwa doniosłe wydarzenia nadają Pielgrzymce szczególny charakter: 25 lat Domu PMK „Bellevue” oraz 25 lat posługi rektorskiej ks. inf. Stanisława Jeża.

Pielgrzymce będzie przewodniczył JE ks. abp Szczepan Wesoly.

Gościem Pielgrzymki będzie polska elżbietanka, siostra Rafała Włodarczak z Jerzolimy - heroiczna służebnica opuszczonych dzieci w Ziemi Świętej. Jak co roku, Polska Misja Katolicka proponuje Pielgrzymom wyjazd z Paryża autokarem, w środę

1 czerwca o godz. 20. i powrót w niedzielę 5. czerwca ok. godz. 22.

Koszt udziału w Pielgrzymce:

1. autokar z Paryża + noclegi z utrzymaniem - 265 euro.
2. noclegi z utrzymaniem + opłata pielgrzymkowa - 170 euro.
3. opłata pielgrzymkowa od osoby - 20 euro (dla osób i grup, które same organizują dojazd, hotel i utrzymanie).
4. specjalna oferta dla dzieci (4 - 11 lat): autokar z Paryża + noclegi z utrzymaniem: jedno dziecko - bezpłatnie (jesli z rodzicami); - jedno dziecko - bezpłatnie, drugie i następane - 50% (jesli z rodzicami).

Zgłoszenia na 136 Europejską Pielgrzymkę Polonii do Lourdes kierujemy do: PMK we Francji, 263 bis, rue St-Honoré 75001 Paris. tel. 01 55 35 32 32, fax. 01 42 96 19 89, e-mail: pmk@club-internet.fr lub w parafiach polskich. Czeki wpłacamy na konto: Aumonerie Polonaise Rectorat C.C.P. 041 Paris 23 343 69 N z dopiskiem: „Pielgrzymka Lourdes”. □

OFIARY NA TYDZIEŃ MIŁOSIĘRDZIA

Ks. Andrzej Wasilewski - AVIGNON -	46 €
Mme Joanna Woźniczka - AMIENS -	30 €
Ks. Jan Ciągło - AULNAY SOUS BOIS -	580 €

Dalsze ofiary prosimy przysyłać na adres: Mission Catholique Polonaise, 263 bis, rue Saint-Honoré, 75001 Paris, wpłacając na: CCP 1268-75 N PARIS

Ofiarodawcom składamy serdeczne „Bóg zapłać”

GŁOS KATOLICKI

Mme DOBOSZ Stefania	100 €
Mr DOMASZEWICZ Edwin	70 €
Mme AMIRAT Leokadia	100 €

PRZYJACIELE

Dalsza część Listy Przyjaciół będzie się ukazywać w kolejnych numerach GK Cytelnikom, którzy wspierają Głos Katolicki „Prenumeratą Przyjaciół”, składamy serdeczne podziękowania. (Redakcja)

tyka przy kawie 8²⁵ Powrót do Wiklinowej Zatoki 8⁴⁰ Buli – serial 8³⁵ Program kabaretowy 9⁵⁰ Smaki polskie 10⁰⁵ Światowiec 10³⁵ Smaki czasu z Karolem Okrasą 11⁰⁵ Sukces(2) – serial 12⁰⁰ Wiadomości 12¹⁵ Plebania – telenowela 12⁴⁵ Złotopolscy – telenowela 13¹⁵ Ranczo – serial 14¹⁰ Polska 24 14⁴⁰ Kocham Cię Polsko! 16⁰⁰ Reportaże z prawdziwego zdarzenia 16³⁰ Rozmówki polsko – czeskie 17⁰⁰ Teleexpress 17²⁵ Tele PRL 18²⁰ Plebania – telenowela 18⁴⁵ Wojciech Cejrowski – reportaż 19¹⁵ Dobranocka 19³⁰ Wiadomości 20⁰⁰ Sport 20¹⁵ Wideoteka dorosłego człowieka 21⁰⁵ Na dobre i na złe – serial 22⁰⁰ Pogoda 22⁰⁵ Polska 24 22⁴⁰ Senność – film 0³⁰ Program rozrywkowy 0⁵⁰ Plebania – telenowela 1¹⁵ Dobranocka 1³⁰ Wiadomości

SOBOTA 30 KWIETNIA

5³⁵ Złotopolscy(5) – telenowela 8⁰⁰ Jestem z Wami – beatyfikacja Jana Pawła II 10²⁰ Szatan z siódmej klasy – serial 11¹⁰ Polska 24 11⁴⁰ Czterdziestolatek dwadzieścia lat później – serial 12³⁵ Jestem z Wami – beatyfikacja Jana Pawła II 13⁰⁰ Wiadomości 13¹⁵ Jestem z Wami – beatyfikacja Jana Pawła II 13³⁰ Na dobre i na złe – serial 14³⁰ Dzika Polska – serial 15⁰⁰ Jestem z Wami – beatyfikacja Jana Pawła II 15¹⁵ Dwie strony medalu – serial 15⁴⁰ Pamiętaj o mnie 16⁰⁰ Kulturalni PL 17⁰⁰ Teleexpress 17²⁰ M jak miłość – serial 18¹⁰ Barwy szczęścia(2) – serial 19¹⁰ Dobranocka 19³⁰ Wiadomości 19⁵⁵ Sport 20⁰⁵ Jestem z Wami – beatyfikacja Jana Pawła II 20¹⁵ Orędzie Papieża Benedykta XVI do Polaków 20²⁵ Czas honoru – serial 21²⁰ Nastroje 22⁰⁰ Jestem z Wami – beatyfikacja Jana Pawła II 22²⁰ Pogoda 22³⁰ Szklana kula – dramat 24⁰⁰ Program rozrywkowy 0²⁵ M jak miłość – serial 1¹⁵ Dobranocka 1³⁰ Wiadomości

NIEDZIELA 1 MAJA

5⁵⁵ Plebania(4) – telenowela 7³⁰ Ziarno 8⁰⁰ Wiadomości 8¹⁰ Jestem z Wami – beatyfikacja Jana Pawła II 10⁰⁰ Msza św. Beatyfikacyjna Jana Pawła II 12³⁰ Jestem z Wami – beatyfikacja Jana Pawła II 13⁰⁰ Wiadomości 13¹⁵ Jestem z Wami – beatyfikacja Jana Pawła II 14¹⁰ Słownik polsko@polski 14⁴⁰ Pamiętaj o mnie 15⁰⁵ Kraj się śmieje 16⁰⁰ Smaki czasu z Karolem Okrasą 16³⁵ Gra w miasta – teleturniej 17⁰⁰ Teleexpress 17²⁰ M jak miłość – serial 18¹⁰ Barwy szczęścia(2) – serial 19¹⁰ Dobranocka 19³⁰ Wiadomości 20⁰⁰ Sport 20¹⁵ Ranczo – serial 21¹⁰ Kocham Cię Polsko! 22³⁰ Pogoda 22⁴⁰ Koncert 23⁵⁰ Strefa gwiazd 0²⁰ M jak miłość – serial 1¹⁰ Dobranocka 1³⁰ Wiadomości

PONIEDZIAŁEK 2 MAJA

6⁰⁰ Siostra z Francji 6³⁰ Kabaretowy Klub Dwójki 7²⁵ Tele PRL 8²⁵ Tylko Kaśka – serial 9⁰⁰ Podróże Pana Kleksa 10³⁰ Smaki polskie 10⁵⁰ Barwy szczęścia – serial 11²⁰ Śpiewa Jarostaw Wasik 12⁰⁰ Wiadomości 12¹⁵ Plebania – telenowela 12⁴⁵ Złotopolscy – telenowela 13¹⁵ Czas honoru – serial 14⁰⁵ Sto tysięcy bocianów – serial 14³⁵ Pół żartem pół serio czyli... 15³⁵ Zagadkowa blondynka 16³⁰ Sztuka życia 17⁰⁰ Teleexpress 17²⁵ Co nam w duszy gra 18²⁰ Plebania – telenowela 18⁵⁰ Gra w miasta – teleturniej 19¹⁵ Dobranocka 19³⁰ Wiadomości 20⁰⁰ Sport 20¹⁰ Blondynka – serial 21⁰⁰ Benefis 22⁰⁰ Pogoda 22⁰⁵ Polska 24

22⁴⁰ Tomasz Lis na żywo 23³⁵ Sukces – serial 0³⁰ Pamiętaj o mnie 0⁵⁰ Plebania – telenowela 1¹⁵ Dobranocka 1³⁰ Wiadomości

WTOREK 3 MAJA

5⁵⁵ Pan Tadeusz – film 8²⁵ Janka – serial 9⁰⁰ Podróże Pana Kleksa 10²⁵ Barwy szczęścia – serial 10⁵⁰ M jak miłość – serial 11⁴⁰ 3 Maja – transmisja uroczystości 13²⁰ Wiadomości 13⁴⁰ Plebania – telenowela 14¹⁰ Polska 24 14⁴⁰ Złotopolscy – telenowela 15¹⁰ Egzamin z życia – serial 16⁰⁰ 35 KFPP Opole 17⁰⁰ Teleexpress 17²⁵ Szansa na Sukces 18²⁰ Plebania – telenowela 18⁴⁵ Dzika Polska – serial 19¹⁵ Dobranocka 19³⁰ Wiadomości 20⁰⁰ Sport 20¹⁵ Londyńczyk II – serial 21⁰⁵ Pogoda 21¹⁰ Polska 24 21⁴⁵ Pan Tadeusz – film 0³⁰ Pamiętaj o mnie 0⁵⁰ Plebania – telenowela 1¹⁵ Dobranocka 1³⁰ Wiadomości

ŚRODA 4 MAJA

6⁰⁰ Kawa czy herbata? 8⁰⁵ Polityka przy kawie 8²⁵ Niewiarygodne przygody Marka Piegusa 9⁰⁰ Szansa na Sukces 9⁵⁵ Smaki polskie 10¹⁰ Barwy szczęścia – serial 10⁴⁰ Wściekłe gary 11¹⁰ M jak miłość – serial 12⁰⁰ Wiadomości 12¹⁵ Plebania – telenowela 12⁴⁵ Złotopolscy – telenowela 13¹⁵ Blondynka – serial 14⁰⁵ Polska 24 14⁴⁰ Benefis 15⁴⁰ Program rozrywkowy 16³⁵ Info jazda 17⁰⁰ Teleexpress 17²⁵ Tomek Lipiński i TILT 18²⁰ Plebania – telenowela 18⁴⁵ Pod Tatrami 19⁰⁰ Wilnoteka 19¹⁵ Dobranocka 19³⁰ Wiadomości 20⁰⁰ Sport 20¹⁵ Szczur – film 22⁰⁰ Pogoda 22⁰⁵ Polska 24 22⁴⁰ Dokument 23⁴⁵ KFPP Opole 0³⁰ Gra w miasta – teleturniej 0⁵⁰ Plebania – telenowela 1¹⁵ Dobranocka 1³⁰ Wiadomości

CZWARTEK 5 MAJA

6⁰⁰ Kawa czy herbata? 8⁰⁵ Polityka przy kawie 8²⁵ Szaleństwo Majki Skowron – se 9⁰⁰ Tomek Lipiński i TILT 9⁵⁵ Smaki polskie 10¹⁰ Barwy szczęścia – serial 10⁴⁰ Maktowicz w podróży 11¹⁰ Dwie strony medalu – serial 11⁴⁰ Program rozrywkowy 12⁰⁰ Wiadomości 12¹⁵ Plebania – telenowela 12⁴⁵ Złotopolscy – telenowela 13¹⁵ Londyńczyk II – serial 14⁰⁵ Polska 24 14³⁰ Wilnoteka 14⁴⁵ Kabaretowa Scena Dwójki 15⁴⁵ Dok. 17⁰⁰ Teleexpress 17²⁵ Kabaretowy Klub Dwójki 18²⁰ Plebania – telenowela 18⁴⁵ Słownik polsko@polski 19¹⁵ Dobranocka 19³⁰ Wiadomości 20⁰⁰ Sport 20¹⁵ Zagadkowa blondynka 21¹⁰ Egzamin z życia – serial 22⁰⁰ Pogoda 22⁰⁵ Polska 24 22⁴⁰ Zielona miłość – serial 0¹⁰ Program rozrywkowy

0²⁰ Dok. 0³⁰ Plebania – telenowela 1¹⁵ Dobranocka 1³⁰ Wiadomości

PIĄTEK 6 MAJA

6⁰⁰ Kawa czy herbata? 8⁰⁵ Polityka przy kawie 8²⁵ Powrót do Wiklinowej Zatoki 8⁴⁰ Buli – serial 8⁵⁵ Kraj się śmieje 9⁵⁰ Smaki polskie 10⁰⁵ Światowiec 10³⁵ Smaki czasu z Karolem Okrasą 11⁰⁵ Sukces(2) – serial 12⁰⁰ Wiadomości 12¹⁵ Plebania – telenowela 12⁴⁵ Złotopolscy – telenowela 13¹⁵ Ranczo – serial 14¹⁰ Polska 24 14⁴⁰ Kocham Cię Polsko! 16⁰⁰ Reportaże z prawdziwego zdarzenia 16³⁰ Rozmówki polsko – czeskie 17⁰⁰ Teleexpress 17²⁵ Tele PRL 18²⁰ Plebania – telenowela 18⁴⁵ Wojciech Cejrowski – reportaż 19¹⁵ Dobranocka 19³⁰ Wiadomości 20⁰⁰ Sport 20¹⁵ Wideoteka dorosłego człowieka 20⁴⁰ Program rozrywkowy 21⁰⁵ Na dobre i na złe – serial 22⁰⁰ Pogoda 22⁰⁵ Polska 24 22⁴⁰ Zwolnieni z życia – dramat 0²⁰ Słownik polsko@polski 0⁵⁰ Plebania – telenowela 1¹⁵ Dobranocka 1³⁰ Wiadomości

SOBOTA 7 MAJA

6⁰⁰ Złotopolscy(5) – serial 8¹⁵ Szatan z siódmej klasy – serial 9¹⁵ Alchemik Sendivius – serial 10²⁵ Polska 24 10⁵⁵ Czterdziestolatek dwadzieścia lat później – serial 12⁰⁰ Tomek Lipiński i TILT 13⁰⁰ Wiadomości 13¹⁵ Na dobre i na złe – serial 14¹⁰ Wściekłe gary 14⁴⁰ Pamiętaj o mnie 15⁰⁰ Dwie strony medalu – serial 15³⁰ Dzika Polska – serial 16⁰⁰ Kulturalni PL 17⁰⁰ Teleexpress 17²⁰ M jak miłość – serial 18¹⁰ Barwy szczęścia(2) – serial 19¹⁰ Dobranocka 19³⁰ Wiadomości 19⁵⁰ Sport 20¹⁰ Czas honoru – serial 21⁰⁰ Program rozrywkowy 21⁵⁵ Pogoda 22⁰⁵ Drzwi w murze – dramat 23³⁰ Program rozrywkowy 0²⁵ M jak miłość – serial 1¹⁵ Dobranocka 1³⁰ Wiadomości

NIEDZIELA 8 MAJA

6³⁵ Plebania(5) – telenowela 8³⁰ Szkoła życia – serial 9⁰⁰ Ziarno 9³⁵ Serial 10³⁰ Słownik polsko@polski 11⁰⁰ Pamiętaj o mnie 11²⁰ Dok. 11⁵⁰ Między ziemią a niebem 12⁰⁰ Regina Coeli 12¹⁵ Między ziemią a niebem 12⁴⁵ Pod Tatrami 13⁰⁰ Sanktuarium św. Stanisława Bp na Skatce – Kraków 14²⁰ Kraj się śmieje 15²⁰ Smaki czasu z Karolem Okrasą 16¹⁰ Strefa gwiazd 16³⁵ Gra w miasta 17⁰⁰ Teleexpress 17²⁰ M jak miłość – serial 18¹⁰ Barwy szczęścia – serial 19¹⁵ Dobranocka 19³⁰ Wiadomości 19⁵⁰ Sport 20¹⁰ Ranczo – serial 21⁰⁵ Kocham Cię Polsko! 22²⁵ Pogoda 22³⁰ Szansa na Sukces 23³⁰ Info jazda 23⁵⁰ Strefa gwiazd 0²⁰ M jak miłość – serial 1¹⁵ Dobranocka 1³⁰ Wiadomości. □

*Wielkanocny
Poniedziałek...
po góralsku*

Karty telefoniczne
IRADIUM

Taniej do Polski i po całym świecie!

15€
750€

POLSKA
0811 600 311
01 70 75 19 11

POLSKA
0811 600 311
01 70 75 19 11

100%
BEZ ABONAMENTU!
BEZ KODU!

Punkty sprzedaży:
Kioski supermarkety,
taxiphony, tabac, księgarnie.

Obsługa klienta 7 dni w tygodniu od 9.00 do 21.00

☎ 0811 600 311 ☎ 0 1 70 75 19 11

* Dodatkowa opłata za połączenie. Warunki określone przez A.R.T. Numer odradzany z telefonu komórkowego.

Połączenie międzynarodowe w cenie rozmowy miejscowej!**

0,014€/mn

Wybierz
0811 65 48 48
Następnie numer korespondenta

BEZ ABONAMENTU! BEZ KODU! PROSTO! TANIO!

POLSKA	Niemcy	Dania
USA + GSM	Anglia	Hiszpania
Kanada + GSM	Austria	Belgia
Francja	Norwegia	Rosja
	Włochy	Szwecja...

GSM POLSKA 0,09 €/mn 0821 61 48 48

7/7 Obsługa klienta informacje rachunki i ceny 7 dni w tygodniu od 9.00 do 21.00

☎ 0811 300 348*

www.no-limit-telecom.com
Un service du Groupe
IRADIUM

* 0,014€/min (19.00-08.00 w tygodniu, w święta i w weekend); 0,028€/min (08.00-19.00) połączenie z aparatu stacjonarnego.
** Zobacz listę krajów. Warunki sprzedaży na www.no-limit-telecom.com